

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____
din _____ 2024
Chișinău

privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului

În temeiul Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 167-172, art. 534), cu modificările ulterioare,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 92-98, art. 297), se modifică după cum urmează:

1) pe tot parcursul textului hotărârii, textul „Legea nr. 140 din 14 iunie 2013”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Legea nr. 140/2013”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2) Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului se modifică după cum urmează:

a) la pct. 1, prima propoziție va avea următorul cuprins:

„1. Prezentele Instrucțiuni stabilesc mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (în continuare – mecanism intersectorial de cooperare) și au drept subiecți copiii aflați sau care se pot afla în situațiile de risc enumerate în art. 8 al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.”;

b) punctul 2 și 3 vor avea următorul cuprins:

„2. Prevederile prezentelor Instrucțiuni vizează angajații autorităților administrației publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistență și protecție socială, educație, ocrotirii sănătății și ordine publică, care sunt obligați să colaboreze în scopul prevenirii, combaterii și soluționării cazurilor copiilor aflați în situații de risc prin aplicarea

managementului de caz și furnizarea serviciilor prin intermediul serviciilor de asistență socială, educaționale, psihologice, medicale, de ordine publică și juridice (sau serviciilor specializate).

3. Autoritățile, structurile, instituțiile și specialiștii cu atribuții în domeniul protecției copilului sunt obligați să aplice în activitatea sa de prevenire și/sau soluționare a cazurilor copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți prezentele Instrucțiuni și Ghidul de aplicare practică a mecanismului de cooperare intersectorială, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice centrale de resort.”;

c) punctul 5:

se completează cu subpunctele 4¹⁾ și 4²⁾ cu următorul cuprins:

„4¹⁾ *copil expus riscului de a comite infracțiuni* – copil cu comportament ce manifestă un risc social, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, reflectând o stare conflictuală cu mediul social, prin săvârșirea de acțiuni antisociale cu caracter nociv pentru societate;

4²⁾ *copil în conflict cu legea* - copil care poate fi încadrat în una din următoarele situații:

a) copil care a săvârșit o faptă prevăzută de legislația penală sau contravențională, dar care, din cauza vârstei nu este pasibil de răspundere penală și/sau de răspundere contravențională;

b) copil care a săvârșit o faptă care cade sub incidența legislației penale, copil liberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală;

c) copil în privința căruia sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate sau copil liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen;”;

la subpunctul 14), după cuvântul „particularităților” se completează cu textul „psihono-emoționale;”;

subpunctul 26) va avea următorul cuprins:

„26) manager de caz – specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar, responsabil de coordonarea asistenței și furnizării de servicii sociale pentru copil și familia acestuia. Rolul unui manager de caz este coordonarea evaluării nevoilor copilului și familiei sale, dezvoltarea planului individual de asistență, prestarea serviciilor sociale și monitorizarea progresului acestuia în vederea îmbunătățirii vieții copilului;”;

se completează cu subpunctele 27) și 28) cu următorul cuprins:

„27) măsuri de protecție a copilului expus riscului de a comite infracțiuni și a copilului aflat în conflict cu legea – un ansamblu de activități și sprijin oferite copilului prin diverse tipuri de servicii și forme de suport individualizat în interesul superior al acestuia, care să asigure drepturile și bunăstarea copilului;

28) supraveghere specializată – măsură de menținere în familie a copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea cu condiția respectării de către acesta și de către reprezentantul/responsabilul legal al acestuia a uneia

sau mai multor obligații, prevăzute în planul individual de asistență, realizat conform procedurii Managementului de caz în domeniul protecției copilului, printre care se pot regăsi următoarele:

- a) școlarizarea în învățământul general obligatoriu;
- b) beneficierea de servicii sociale specializate în cadrul centrelor de zi;
- c) participarea la cursuri de formare profesională sau alte măsuri active oferite de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în condițiile legislației;
- d) urmarea unor tratamente medicale, programe de consiliere sau de psihoterapie;
- e) interdicția de a frecventa anumite locuri sau de a avea legături cu anumite persoane;
- f) alte acțiuni relevante centrate pe necesitățile de suport ale copilului (care pot fi de natură psihologică, medicală, socială, educațională, juridică).”;

d) la Capitolul II, în denumirea Secțiunii 1 cuvintele *”de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului”* se exclud.

e) punctul 6 partea dispozitivă va avea următorul cuprins:

„6. Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare, de asistență socială, culturale, ordine publică, indiferent de tipul și forma juridică de organizare a acestora, inspectoratului de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, sunt obligați:”;

la subpunctul 3):

litera a) se completează cu textul *„sau copilul este expus riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea”*;

litera b) cuvântul *„copiilor”* se substituie cu cuvântul *„copilului”*;

se completează cu subpunctul d) cu următorul cuprins:

„d) în cazul în care sesizarea conține informații privind copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau copilul aflat în conflict cu legea, să informeze în termen de 3 zile lucrătoare suplimentar:

- Centrul Medicilor de Familie/Centrul de Sănătate, după caz, Centrul Comunitar de Sănătate Mintală;

- instituția de învățământ în care este înscris copilul, după caz;

- Biroul de probațiune, după caz;

- oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, după caz;

- alți specialiști care lucrează cu și pentru copii sau care, în virtutea funcției deținute, dețin informații cu privire la cazurile suspecte de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului, privind cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau ale copilului aflat în conflict cu legea.”;

La referirea cazului de către Poliție sau de Biroul de probațiune, autoritatea tutelară locală sesizată solicită confirmarea/infirmarea faptului dacă copilul a săvârșit o faptă

prevăzută de legea penală sau contravențională și care este statutul său procesual sau execuțional.”;

f) se completează cu punctul 6¹ cu următorul cuprins:

„6¹. În contextul mecanismului intersectorial de cooperare, persoana care deține informația cu privire la cazul copilului aflat în situație de risc, până la transmiterea ei către alte persoane/ instituții, trebuie să se asigure că:

1) informația este relevantă funcției specialistului cu care intenționează să coopereze;

2) deține acordul copilului și al părintelui/reprezentantului legal/responsabilului legal al acestuia privind schimbul de informații care îi vizează, cu excepția cazurilor când lipsa acordului sau obținerea acordului poate genera pericol pentru viața și sănătatea copilului sau a altor persoane.”;

g) punctul 11 va avea următorul cuprins:

„11. Dacă în urma evaluării inițiale a situației copilului se confirmă că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidență a copilului, deschiderea dosarului copilului și realizarea managementului de caz, aprobat prin ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale, indicând, în caz de necesitate, specialiștii din cadrul instituțiilor medico-sanitare, instituțiilor de învățământ, organelor ordinii publice, care urmează să participe în procesul de evaluare complexă.”;

h) la punctul 12 cuvintele ”*asistentul social comunitar*” se va substitui cu cuvintele ”*managerul de caz*”;

i) la punctul 14:

la subpunctul 1), după cuvintele „asistență medicală urgentă” se completează cu textul „/serviciul de medicină legală”;

la subpunctul 2), cuvintele „*persoanele în grija cărora se află copilul*” se substituie cu cuvintele „*de la alt reprezentant legal/responsabil legal al copilului*”;

j) se completează cu punctul 14¹ cu următorul cuprins:

„14¹. În cazul existenței unor conflicte de interese între părinți sau alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și copil, interesele copilului sunt reprezentate de către autoritatea tutelară teritorială, care asigură implicarea, ghidarea și consultarea copilului la luarea tuturor deciziilor, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate.”;

k) la punctul 15, cuvintele ”*părinților sau persoanelor în grija cărora se află copilul*” se substituie cu cuvintele ”*reprezentanților legali sau responsabililor legali ai copilului*”;

la subpunctul 1):

partea dispozitivă va avea următorul cuprins:

„1) În cazul constatării acțiunilor din partea ambilor părinți/unicului părinte sau din partea altui reprezentant legal/responsabil legal al copilului care pun în pericol iminent viața și sănătatea copilului.”;

la lit. a), cuvintele „*persoana în grija căreia acesta se află*” se substituie cu cuvintele „*alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului*”;

la lit. b) cuvintele „*precum și*” se substituie cu cuvintele „*sau în*”;

la subpunctul 2), după cuvântul „*părinți*” se completează cu cuvintele „*/reprezentanți legali sau responsabili legali*”;

la subpunctul 3), cuvintele „*părintele/tutorele/curatorul*” se substituie cu cuvintele „*părintele/reprezentantul legal sau responsabilul legal*”;

se completează cu subpunctul 5) cu următorul cuprins:

„5) În cazul în care se constată că copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau copilul aflat în conflict cu legea este lipsit de îngrijire și supraveghere din partea părinților sau altui reprezentant legal/responsabil legal al acestuia, autoritatea tutelară locală dispune plasamentul de urgență al copilului.”;

l) la punctul 21, după cuvântul „*traficului*” se completează cu textul „*sau oricărei alte situații de risc*”;

m) punctul 22 va avea următorul cuprins:

”22. În cazul în care se suspectă sau s-a confirmat că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală, poate solicita efectuarea raportului de evaluare psihologică, în vederea constatării existenței semnelor/consecințelor situației de risc în care s-a aflat copilul, de către psihologi cu specializare și experiență în domeniu. Raportul este utilizat de către echipa multidisciplinară în calitate de suport pentru identificarea soluțiilor optime pentru copil. De asemenea, raportul poate fi prezentat la etapa de urmărire penală sau cercetare judecătorească”;

n) la punctul 25, cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

o) la punctul 27, partea dispozitivă va avea următorul cuprins:

„27. Urmare a evaluării complexe a cazului, autoritatea tutelară locală, în comun cu autoritatea tutelară teritorială întreprinde, după caz, una dintre următoarele acțiuni în vederea asigurării spațiului protector copilului.”;

p) se completează cu pct. 27¹ cu următorul cuprins:

”27¹. Autoritatea tutelară teritorială, după instrumentarea cazului, dispune, după caz, stabilirea pentru o perioadă de până la 6 luni a următoarelor măsuri destinate protecției copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea:

- 1) supraveghere specializată;
- 2) plasamentul în servicii sociale specializate;
- 3) plasamentul în servicii sociale cu specializare înaltă;
- 4) alte măsuri, programe și servicii complementare.”

q) punctul 29 va avea următorul cuprins:

„29. Prestatorul serviciului social la care a fost referit copilul recepționează actele personale ale acestuia și extrasul din dosarul Managementului de caz, care sunt păstrate cu respectarea regimului de confidențialitate și securitatea prelucrării datelor cu caracter personal.”;

r) la punctul 30, cuvintele „ai copilului și a autorității tutelare teritoriale” se substituie cu cuvintele „/responsabilului legal ai/al copilului și a autorității tutelare teritoriale/locale”;

s) punctul 31 va avea următorul cuprins:

„31. Planul individual de asistență este revizuit la necesitate, dar nu mai rar decât o dată la două luni în cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea, iar în celelalte cazuri a copiilor aflați în situație de risc – nu mai rar decât o dată la șase luni. Planul individual de asistență este consultat cu copilul, căruia i se asigură explicații în funcție de vârsta și gradul lui de maturitate, iar opinia copilului este consultată la toate etapele ale managementului de caz.”;

t) se completează cu punctele 32¹ – 32⁸ cu următorul cuprins:

„32¹. La nivel local, procesul de evidență, intervenție și monitorizare a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea se realizează de către profesioniști, conform domeniilor de gestiune:

1) în cadrul instituțiilor de învățământ, de către persoana desemnată din cadrul acestora;

2) în cadrul instituțiilor medicale, de către medicul de familie, care vizează familiile cu copii cu probleme de sănătate mintală și cei afectați de comportamente adictive;

3) în raza localității/localităților din gestiune, de către specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul primăriei, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar;

4) în cadrul Biroului de probațiune de către consilierul de probațiune specializat în lucrul cu copiii, care vizează evidența copiilor care au săvârșit o faptă care cade sub incidența legislației penale, liberat de răspundere/pedeapsă penală și a copiilor în privința cărora sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate sau copiilor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen;

5) în cadrul Inspectoratelor de poliție teritoriale de către angajatul responsabil pe domeniul siguranță copii.

Reprezentanții instituțiilor specificate în sbp. 1), 2), 4) și 5) informează specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul autorității tutelare locale sau în lipsa acestuia asistentul social comunitar despre luarea la evidență a copiilor subiecți ai instrucțiunilor în

cauză pentru a fi evaluați prin prisma oportunității acordării măsurilor de asistență și vor prezenta lunar sau, după caz, la necesitate, informații relevante cu privire la modificările comportamentale ale copilului, conform domeniilor gestionate.

32². În cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, până la etapa stabilirii uneia dintre măsurile menționate la pct. 27¹, autoritatea tutelară locală prezintă autorității tutelare teritoriale, în termen de 10 zile lucrătoare, evaluarea complexă a situației copilului, care va conține inclusiv o informație narativă privind mediul familial și social al copilului, comportamentul copilului, interesele, activitățile în care este implicat, situația școlară, cercul de prieteni și factorii care influențează sau pot influența conduita acestuia, problemele cu care se confruntă, starea sănătății copilului, alte informații relevante, concluziile și recomandările specialiștilor.

32³. După recepționarea și examinarea evaluării complexe a situației copilului, autoritatea tutelară teritorială solicită președintelui Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate convocarea acesteia în vederea examinării solicitării și emiterii avizului privind oportunitatea stabilirii, în privința copilului, a uneia dintre măsurile prevăzute la pct. 27¹.

32⁴. La stabilirea uneia dintre măsurile destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială ia în considerare, după caz:

- 1) vârsta și gradul de maturitate al copilului;
- 1) particularitățile în dezvoltarea fizică și psihică a copilului;
- 2) mediul în care a crescut și a trăit copilul;
- 3) mediul familial;
- 4) mediul social în care se află;
- 5) situația școlară a copilului;
- 6) dificultățile de ordin social și individual, inclusiv dificultățile psiho-emoționale cu care se confruntă copilul;
- 7) probleme de sănătate, dependențe cu impact criminogen;
- 8) condițiile care au favorizat săvârșirea faptei prevăzute de legea penală sau cea contravențională;
- 9) gradul de pericol social al faptei săvârșite de copil;
- 10) atitudinea față de fapta săvârșită și consecințele acesteia;
- 11) riscul săvârșirii/ săvârșirii din nou de către copil a unei fapte prevăzute de legea penală sau cea contravențională;
- 12) alte circumstanțe.

32⁵. Măsurile prevăzute la pct. 27¹, stabilite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea se aplică de către autoritatea tutelară locală în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială conform planului individual de asistență elaborat, până când situația/problema nu va fi soluționată. Prestatorul de servicii/măsurile de intervenție stabilite în interesul superior al copilului va furniza periodic managerului de caz responsabil de monitorizarea implementării planului individual de asistență, desemnat de autoritatea tutelară teritorială note informative actualizate despre acțiunile întreprinse.

32⁶. La ședința de revizuire a planului individual de asistență în funcție de rezultatele aplicării măsurii instituite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială decide prelungirea termenului de aplicare a măsurii, stabilirea unei alte măsuri, inclusiv suplimentarea sau anularea măsurii. Revizuirea Planului individual de asistență a copilului este efectuată periodic de către managerul de caz în comun cu membrii echipei multidisciplinare, la un interval nu mai mare de două luni, precum și la necesitate.

32⁷. Dispoziția privind prelungirea termenului de aplicare a măsurii se emite înainte de expirarea termenului măsurii respective.

32⁸. Prelungirea termenului de aplicare a măsurilor destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni / contravenții sau a copiilor aflați în conflict cu legea, modificarea măsurilor stabilite, abrogarea acestora se efectuează conform dispoziției autorității tutelare teritoriale, cu avizul autorității tutelare locale și numai în baza avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate.”;

u) la punctul 33, după cuvintele „*managerul de caz*” se completează cu cuvintele „*în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială*”;

v) la punctul 34, cuvintele „*de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului*” se exclud.

w) la punctul 35 cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

x) la punctul 36, cuvintele „*(recepționate telefonic)*” se substituie cu cuvintele „*(inclusiv recepționate telefonic)*”;

y) punctul 38 va avea următorul cuprins:

„38. Dosarul copilului conține:

- 1) fișa de sesizare;
- 2) evaluarea inițială a situației copilului;
- 3) evaluarea complexă a situației copilului și/sau evaluarea complexă a situației familiei;
- 4) planul individual de asistență a copilului și/sau planul individual de asistență a familiei copilului;
- 5) dispozițiile și avizele autorității tutelare locale și teritoriale;
- 6) avizele echipelor multidisciplinare;
- 7) documentele referitoare la situația socio-juridică a copilului și familiei acestuia (acte medicale, hotărâri judecătorești, rapoarte de expertiză medico-legală, rapoarte de evaluare psihologică, actele procesuale prin care s-au aplicat măsuri de constrângere față de abuzator, declarații ale copilului, părinților/reprezentanților sau responsabililor legali ai acestuia, precum și ale altor persoane/autorități/instituții cu atribuții în domeniul protecției copilului, care pot oferi informații relevante, caracteristici școlare);
- 8) fișele de monitorizare a implementării planului individual de asistență;
- 9) fișele de revizuire a planului individual de asistență;

10) fișa de transfer al cazului, după caz;

11) fișa de închidere a dosarului.”;

z) la punctul 39:

subpunctul 4) va avea următorul cuprins:

„4) să acorde suport în organizarea activităților de informare a copiilor și părinților, altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, membrilor comunității privind modul de sesizare a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, precum și cadrul normativ în domeniu;”;

la subpunctul 5), cuvintele „*cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic*” se substituie cu cuvintele „*situațiile de risc în care se poate afla un copil*”;

aa) la punctul 40:

subpunctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rândul copiilor, ținându-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rândul părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului;”;

subpunctul 2) va avea următorul cuprins:

”2) organizarea activităților de prevenire secundară a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, care se adresează grupurilor cu risc crescut de a manifesta comportament violent sau grupurilor cu risc de victimizare, cum ar fi: copii și adolescenți care trăiesc în medii familiale violente, copii care prezintă absenteism nemotivat frecvent și risc de abandon școlar, copii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copii aflați în conflict cu legea.”;

la subpunctul 3) cuvintele ”*violenței, neglijării, exploatării și traficului*” se substituie cu cuvintele ”*situațiilor de risc*”;

la subpunctul 5), după cuvântul „monitorizarea” se completează cu cuvântul „situației”;

bb) la punctul 41:

subpunctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rândul copiilor, ținându-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare ale acestora, precum și în rândul părinților/ altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copiilor (activități non-formale pentru copii privind informarea despre modul sănătos de viață, prevenirea consumului de alcool, droguri, alte substanțe nocive, consecințele acestor consumuri, sporirea accesului copiilor la servicii de sănătate prietenoase acestora, sprijin și mediere în relațiile cu familia și comunitatea; desfășurarea activităților de informare, educare și comunicare pentru copii, tineri, părinți/alți reprezentanți legali/responsabili

legali ai copilului și profesioniști, în limita competențelor funcționale; oferirea consilierii individuale și de grup copiilor; desfășurarea activităților de prevenire a violenței în familie, în societate și în școală; alte activități relevante);”;

la subpunctul 3), cuvintele „*persoanelor în grija cărora se află copiii*” se substituie cu textul „altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

cc) la punctul 43:

la subpunctul 1), cuvintele ”violenței, neglijării, exploatării și traficului” se substituie cu cuvintele „situațiilor de risc în rîndul copiilor”, iar cuvintele „*persoanelor în grija cărora se află copiii*” se substituie cu textul „altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copiilor”;

se completează cu subpunctul 1¹) următorul cuprins:

„1¹) informarea despre modul de viață sănătos, beneficiile practicării activităților de educație fizică și sport, elaborarea și implementarea programelor de mentorat, de prevenire a tulburărilor de comportament, de prevenire a violenței, bullying-ului, abuzului în mediul on-line, a conflictelor în mediul educațional, programelor de dezvoltare a competențelor pro-sociale, abilităților de comunicare, relaționare și adaptare la situațiile solicitante ale vieții, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor, gestionarea situațiilor conflictuale, depășirea situațiilor de criză și risc; implicarea copiilor în activități școlare/extrășcolare, care pun în valoare interesele, capacitățile și potențialul acestora, în acțiuni de voluntariat, secții sportive, cercuri și cluburi pe interese, ateliere de creație; implementarea programelor de educație parentală; organizarea, în clasele în care își fac studiile copiii din categoriile copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea, lecții/instruiri tematice cu scop informativ și educativ, cu participarea reprezentanților poliției, instituțiilor medicale, altor specialiști relevanți, despre fenomenul violenței, delicvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor antisociale cu caracter nociv pentru societate sau dacă intră în conflict cu legea; oferirea suportului în obținerea unei calificări profesionale, asigurarea de consiliere profesională/vocațională;”;

dd) punctul 45 va avea următorul cuprins:

„45. În vederea prevenirii și identificării timpurii a copiilor expuși situațiilor de risc, angajații poliției întreprind următoarele acțiuni: cartografiază zonele cu risc criminogen crescut, asigură supravegherea crescută a acestor zone și colectează informații cu privire la riscuri de comitere a infracțiunilor și contravențiilor, participă la orele de informare în scop educativ organizate de către instituțiile de învățământ, precum și în cadrul unor ședințe tematice, organizate de către Consiliile raionale/municipale pentru tineret, privind fenomenul violenței, delicvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor antisociale cu caracter nociv pentru societate sau dacă intră în conflict cu legea; efectuează lucrul de prevenire a comiterii repetate a actelor de violență în familie/în societate; asigură vizitarea și monitorizarea în cooperare cu membrii echipei multidisciplinare a familiilor care prezintă diverse riscuri pentru copii

și informează membrii familiei despre cadrul normativ în domeniul protecției copilului; participă la documentarea cauzelor cu implicarea copiilor; exercită măsuri de prevenție generală (verificarea diverselor locuri unde se pot aduna copiii pentru consum de alcool/droguri/alte substanțe nocive, etc.); realizează alte activități relevante.”;

ee) se completează cu punctul 45¹ cu următorul cuprins:

„45¹. În vederea combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea sunt elaborate și implementate programe, măsuri și servicii sociale specializate și cu specializare înaltă.”;

ff) la punctul 46, cuvintele „*de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului*” se exclud, iar cuvintele „*parvenite din partea părinților/persoanei în grija căreia se află copilul, specialiștilor care lucrează cu copiii (protecția drepturilor copilului*” se substituie cu cuvintele „*recepționate din partea părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, specialiștilor care lucrează cu copiii (inclusiv specialiști în protecția drepturilor copilului*”;

gg) la punctul 47, cuvântul „*expediată*” se substituie cu cuvântul „*transmisă*”, iar cuvintele „*ale prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

hh) la punctul 50:

la subpunctul 2), după cuvântul „*abuzator*” se completează cu textul „*/agresor*”;

la subpunctul 3), după cuvântul „*abuzatorilor*” se completează cu textul „*/agresorilor*”;

se completează cu subpunctul 6) cu următorul cuprins:

„6) În cadrul examinării cauzelor penale/contravenționale privind copiii, reprezentanții organelor de ocrotire a normelor de drept vor stabili obligatoriu următoarele circumstanțe:

a) vârsta copilului;

b) condițiile în care trăiește și este educat copilul, gradul de dezvoltare intelectuală, volitivă și psihologică a lui, particularitățile caracterului și temperamentului, interesele și necesitățile lui, identificate în procesul de instrumentare a cazului;

c) dacă copilul se simte în siguranță și dacă sunt necesare intervenții pentru asigurarea măsurilor urgente de protecție, precum și asigurarea referii către serviciile de asistență medicală de urgență, în caz de necesitate;

d) care sunt persoanele de încredere din anturajul copilului (prieteni, rude, vecini, pedagogi, preot, etc.) de la care ar putea fi obținută mai multă informație, precum și rețelele de suport (rude, vecini, prieteni de familie) cărora copilul le poate fi încredințat în cazul necesității aplicării de către autoritatea tutelară locală a măsurii de plasament de urgență;

e) care sunt planurile copilului pentru viitor (pentru a putea fi prevenite potențiale situații de suicid, fugă de acasă, etc.), precum și care sunt necesitățile de suport ale acestuia

(care pot fi de natură medicală, socială, educațională, juridică), identificate în procesul de instrumentare a cazului;

f) dacă este informat copilul, ținând cont de vârsta și gradul de maturitate a acestuia, despre drepturile pe care le are, măsurile de protecție propuse și serviciile de suport care urmează a-i fi acordate;

g) dacă reprezentantul legal/responsabilul legal al copilului a fost informat obligatoriu despre infracțiunea/contravenția comisă de copil, respectându-se dreptul acestuia la apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului la fiecare etapă procedurală de audiere a copilului. Doar în cazurile de imposibilitate a prezentării părinților/altor reprezentanți legali din motive obiective, la audierea copilului, să se dispună participarea autorității tutelare teritoriale în calitate de reprezentant legal.

h) influența adulților sau a altor copii asupra copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau în cazul copilului aflat în conflict cu legea;

i) cauzele și condițiile care au contribuit la săvârșirea infracțiunii.”;

ii) se completează cu punctul 50¹ cu următorul cuprins:

„50¹. Instituțiile de drept/ofițerul de sector informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau cu copiii aflați în conflict cu legea și efectele acestora, conform procedurii managementului de caz.”;

jj) la punctul 52:

subpunctul 1), după cuvântul „părinților” se completează cu textul „/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

subpunctul 3), prima propoziție va avea următorul cuprins:

„3) în funcție de forma violenței sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției pentru examinarea/soluționarea cazului, care stabilește cine va comunica separat cu copilul, elaborând un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, inclusiv pentru părinții copilului/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, consultând acțiunile planificate cu copilul și reprezentanții legali ai acestuia”;

subpunctul 4), după cuvântul „victimă” se completează cu cuvintele „sau a copilului aflat în altă situație de risc”;

se completează cu subpunctul 9) cu următorul cuprins:

„9) acordă asistență medicală și reabilitare psiho-socială, oferă servicii de consiliere medicală și psihologică, examinare și testare medicală (de ex., testarea voluntară la HIV, sarcină) gratuite.”;

kk) la punctul 53, cuvântul „*copii*” se substituie cu cuvântul „*copil*”, cuvintele „*Direcția Sănătății*” se substituie cu cuvintele „*subdiviziunea responsabilă de domeniul sănătății*”, iar cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

ll) la punctul 54, cuvintele „*de violență, neglijare, exploatare și trafic*” se exclud”;

mm) la punctul 55:

în partea dispozitivă, în prima propoziție, cuvintele „*Copiii în situație de risc*” se substituie cu cuvintele „*Copilul aflat în situație de risc*”, iar cuvintele „*nu vor fi lăsați*” se substituie cu cuvintele „*nu va fi lăsat*”;

la subpunctul 1), cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

nn) punctul 56 va avea următorul cuprins:

„56. Conducătorul instituției medico-sanitare informează părinții/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul terapeutic în continuare.”;

oo) la punctul 57, în a doua propoziției cuvintele „*persoanelor în grija cărora se află copilul*” se substituie cu cuvintele „*altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului*”;

pp) la punctul 60 cuvântul „*lucrător*” se substituie cu cuvântul „*angajat*”, iar cuvintele „*de violență, neglijare, exploatare și trafic*” se exclud;

qq) se completează cu punctul 60¹ cu următorul cuprins:

„60¹. Instituțiile de învățământ referă cazul suspect ai copiilor, care din diferite motive sunt marginalizați sau excluși în procesul accederii și realizării unui program de educație obligatoriu, pentru evaluare la Serviciul raional/municipal de asistență psihopedagogică; informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii subiecți ai Instrucțiunilor în cauză și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz.”;

rr) la punctul 61:

la subpunctul 1), după cuvântul „*părinților*” se completează cu textul „*altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului*”;

subpunctul 2) se completează cu cuvintele „*sau în care sunt implicați copiii*”;

ss) la punctul 62, cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

tt) la punctul 63:

în partea dispozitivă, cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

la subpunctul 3), cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se substituie cu cuvintele „*sau, după caz, în condițiile pct. 27*”;

uu) la punctul 64:

în partea dispozitivă, cuvintele „*al prezentelor Instrucțiuni*” se exclud;

la subpunctul 1):

în prima propoziție cuvintele „*consultînd, după caz, planul de intervenție cu copilul*” se substituie cu cuvintele „*alți reprezentanți legali / responsabili legali ai copilului, consultînd, planul de intervenție cu copilul și reprezentanții legali/responsabilii legali ai acestuia*”;

în a doua propoziție, cuvintele „*după caz, pot fi*” se substituie cu cuvintele „*la necesitate, sunt*”;

la subpunctul 2), cuvintele „*persoana în grija căreia se află copilul*” se substituie cu cuvintele „*alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului*”;

la subpunctul 3), cuvintele „*registre separate*” se substituie cu cuvintele „*registru separat*”;

vv) la punctul 65, cuvintele „*de violență, neglijare, exploatare și trafic*” se exclud”;

ww) se completează cu Secțiunea a 4-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 4-a

Procedura de intervenție a lucrătorilor Biroului de probațiune teritorial în cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea

66. Probațiunea în privința copiilor se desfășoară ținîndu-se cont de obligația respectării interesului superior al copilului și avînd scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, socializarea și reintegrarea acestuia în familia biologică, extinsă și în comunitate. Acțiunile de probațiune în privința copiilor se vor axa pe:

1) asigurarea procesului de reabilitare psihosocială și pedagogică a copilului, psihopedagogică a personalității copilului aflat în conflict cu legea penală;

2) abordarea fiecărui caz în mod individual și cu atenție sporită, ținînd cont de particularitățile personale și ale vârstei;

3) stabilirea și menținerea relațiilor cu serviciile de protecție a drepturilor copilului;

4) monitorizarea situației pre- și postintegratoare a copilului în familie;

5) dezvoltarea capacității familiei și comunității de a asigura și promova respectarea drepturilor copilului în vederea prevenirii situațiilor de dificultate pentru copil.

67. În cadrul desfășurării activităților de probațiune cu copiii aflați în conflict cu legea, personalul organelor de probațiune vor antrena autoritatea tutelară locală/teritorială, fiind parte în cadrul echipei multidisciplinare.

68. Consilierul de probațiune informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia, asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii aflați în conflict cu legea și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz și acțiunilor stipulate în plan.

69. La excluderea de la evidență a copilului - subiect al probațiunii, Biroul de probațiune teritorial informează preliminar autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului, în vederea asigurării evidenței, intervenției și monitorizării cazului.

70. La eliberarea copilului din instituția penitenciară, Administrația Națională a Penitenciarelor asigură:

1) informarea preliminară despre acest fapt, cu 6 luni înainte de eliberarea copilului din instituția penitenciară a autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului, care va realiza măsurile de integrare în familia biologică/ extinsă sau va decide asupra formei de protecție aplicate copilului, după caz;

2) notificarea Inspectoratului de poliție teritorial.

71. În situațiile menționate la pct. 69 și 70, Biroul de probațiune și administrația centrului de detenție realizează și prezintă autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului și Inspectoratului de poliție un raport de evaluare a riscului de a comite repetat o infracțiune/contravenție de către copilul vizat și acțiunile realizate în vederea pregătirii copilului pentru eliberarea din detenție.

72. În dependență de riscul evaluat de a comite repetat o infracțiune/contravenție, menționat în pct. 71, completat de imposibilitatea integrării copilului în familia biologică/extinsă, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului aplică prevederile pct. 32³.

73. În cazul schimbării locului de trai în altă localitate a familiei copilului, împreună cu raportul privind evaluarea situației copilului în care este stabilită o măsură de protecție menționată în pct. 27¹, alin. 1) și 4), managerul de caz transferă dosarul către autoritatea tutelară locală din localitatea respectivă, care va aplica prevederile prezentei Instrucțiuni.

74. Autoritatea tutelară locală asigură monitorizarea situației copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau copilului aflat în conflict cu legea, în privința căruia sunt aplicate măsuri și servicii de protecție și întocmește, lunar sau la necesitate, rapoarte privind situația copilului. Rapoartele întocmite de autoritatea tutelară locală se prezintă la autoritatea tutelară teritorială în termen de 3 zile de la întocmire.”;

aaa) se completează cu Capitolul IV cu următorul cuprins:

„Capitolul IV.

Mecanismul de coordonare la nivel central a politicilor și practicilor de lucru pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea

75. În vederea prevenirii și combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea, la nivel de politici,

pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale se creează Consiliul consultativ pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea.

76. Misiunea Consiliului consultativ este de a monitoriza și de a asigura implementarea mecanismului intersectorial de cooperare pentru protecția și promovarea drepturilor copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

77. Consiliul consultativ are următoarele obiective (*în continuare – Consiliu*):

1) consolidarea parteneriatului între autoritățile responsabile care au în competență prevenirea, protecția, sprijinul și intervenția în cazul copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

2) examinarea cazurilor și a măsurilor aplicate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

3) examinarea problemelor întâmpinate în cadrul cooperării intersectoriale și identificarea soluțiilor optime pentru consolidarea mecanismului intersectorial de cooperare;

4) înaintarea propunerilor privind îmbunătățirea cadrului normativ care vizează copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copiii aflați în conflict cu legea.

78. Din componența Consiliului fac parte reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Educației și Cercetării, Inspectoratului Național de Probațiune, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Inspectoratului General al Poliției, Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, reprezentanții societății civile, precum și ai Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului.

79. În activitatea sa, Consiliul poate invita și alți experți naționali sau internaționali, în dependență de caz.”.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul muncii și protecției sociale

Alexei Buzu

Ministrul afacerilor interne

Adrian Efros

Ministrul educației și cercetării

Dan Perciun

Ministra sănătății

Ala Nemerenco

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea
Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea
Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea,
evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime
ale violenței, neglijării, exploatării și traficului

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în vederea implementării acțiunii nr. 8 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național pentru protecția copilului (PNPC) pe anii 2022-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 347/2022, care prevede: „*Elaborarea cadrului normativ în vederea modificării mecanismelor de colaborare intersectorială în conformitate cu noile modificări ale cadrului normativ și cu situația curentă în domeniul protecției copilului*”, precum și în scopul eficientizării mecanismului de cooperare intersectorială, reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 – instrument de bază pentru transpunerea în practică a cadrului normativ special - Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. În speță, proiectul vizează reglementarea unor mecanisme distincte de intervenție intersectorială, care să răspundă profilului copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

Informăm că, odată cu adoptarea *Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți* (în vigoare din anul 2014) subiectul copiilor aflați în conflict cu legea - prin prisma abordării multidimensionale a situației copilului care a săvârșit o faptă penală/contravenție/infracțiune a fost tratat din perspectiva de **victimă a neglijării și violenței** - în toate formele ei, și nu din perspectiva de infractor.

Astfel, indiferent de atingerea vârstei de răspundere penală, specialiștii implicați direct și/sau indirect în protecția copilului, în cadrul intervențiilor multisectoriale și multidisciplinare identifică aceste categorii de copii prin aplicarea *Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului*.

Referitor la copiii care sunt expuși riscului de a comite infracțiuni, datele centralizate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) în calitate de autoritate centrală pentru protecția copilului în [Raportul statistic anual „CER – 103 Copiii aflați în situație de risc și copiii separați de părinți”](#) arată că la începutul anului 2023 în evidența autorităților tutelare erau:

- 12 102 copii neglijăți, dintre care 2 014 copii fiind vizați de neglijare în supraveghere;
- 52 copii aflați în evidență că practică vagabondajul, cerșitul, prostituția;
- 78 copii sunt lipsiți de îngrijire și supraveghere din partea părinților din cauza absenței acestora de la domiciliu din motive necunoscute;
- 18 copii care trăiesc în stradă, au fugit sau au fost alungați de acasă.

De asemenea, conform [Raportului privind profilul copiilor din Republica Moldova \(2022\)](#), realizat cu suportul UNICEF Moldova, de către Organizația ”Terre des hommes”, Moldova în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, datele

privind infracționalitatea juvenilă sunt într-o ușoară descreștere pe parcursul ultimilor 5 ani, constituind 706 cazuri - 8,1% din numărul persoanelor care au comis fapte antisociale, sau 0,20% din numărul total de copii pe țară (anul 2021). Analiza arată că 99% din acești copii au săvârșit infracțiunea **pentru prima dată**, peste 51,5% din copiii vizati provin din familii complete și doar 42,7% sunt încadrați în procesul de studii. Alt aspect relevat în studiu, reflectă că comportamentul antisocial este în mare parte influențat de modelele negative disponibile în cercul de prieteni și mai puțin de climatul social/ modelele negative din comunitate sau familie, unde 1 din 10 copii este expus experiențelor negative/ traumatizante.

Subliniem că în anul 2018, Parlamentul a adoptat *Legea nr. 299/2018 din 30.11.2018 privind măsurile și serviciile pentru copiii cu comportament deviant*, care a evidențiat copiii aflați în conflict cu legea, care nu fac obiectul răspunderii penale, ca fiind copii cu „comportament deviant” și i-au recunoscut drept o categorie separată, diferită de categoria „copiilor aflați în situație de risc”, fără a o defini, precum și fără a ține cont de caracterul discriminatoriu al acesteia, rezultând un act normativ neconform standardelor internaționale în domeniu, ambiguu, care stigmatizează și oferă o perspectivă criminogenă copiilor, precum și care vine în contradicție cu Liniile Directoare ONU și cu principiul interesului superior al copilului.

În cadrul Planului de acțiuni al Consiliului Europei pentru Republica Moldova (2021- 2024), la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Oficiul Consiliului Europei în Republica Moldova a realizat în anul 2022 Raportul de Revizuire a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant din Republica Moldova, fiind emise recomandări cu privire la dezvoltarea în continuare a legislației privind protecția copiilor aflați în conflict cu legea care nu au împlinit vârsta răspunderii penale în Republica Moldova.

Pornind de la recomandările expertizei vizate, în vederea formulării unor propuneri pentru îmbunătățirea politicilor publice, care să vizeze direct cadrul legal pentru protecția copilului în conflict cu legea, prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 53/2022 a fost instituit *Grupul de lucru pentru dezvoltarea mecanismului de cooperare intersectorială în scopul oferirii de servicii și măsuri copiilor în conflict cu legea*, format din reprezentanți ai ministerelor de resort, autorităților competente, partenerilor de dezvoltare și reprezentanților sectorului neguvernamental relevant, care să expertizeze la o etapă preliminară procesului de consultare publică, proiectul *instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială*, reglementată de prevederile art. 5, alin. (3) al Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant.

Este de menționat faptul că, pe parcursul anului 2022, cu suportul partenerilor de dezvoltare, au fost realizate o serie de activități conexe (analize/ studii, ateliere de lucru, ateliere de instruire/ informare cu formatori internaționali, vizită de studiu) - activități menite să dezvolte o viziune comună și integrată a tuturor actorilor implicați în eradicarea fenomenului criminalității juvenile, ca ulterior, în baza expertizei deținute, să aducă aportul, prin prisma unei viziuni unice, asupra proiectului prevederilor instrucțiunilor distincte pentru asistența și protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

Proiectul elaborat a fost discutat și ajustat în cadrul ședințelor grupului de lucru, membrii grupului de lucru expunându-se pe marginea proiectului inițial (instrucțiune distinctă) în cadrul a două sesiuni distincte de consultare internă pentru definitivarea lui și înaintarea unui produs multisectorial agreat spre promovare publică, conform cerințelor și principiilor transparenței în procesul decizional.

În altă ordine de idei, este de menționat faptul că, în anul 2023 a fost realizată evaluarea ex-post de impact a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, urmare căreia Parlamentul, exercitând funcția de control, urmează să ia decizia cu privire la menținerea, modificarea, abrogarea actului normativ supus evaluării sau înlocuirea acestuia cu un act normativ nou. [Raportul de evaluare ex-post](#) a atestat că Legea 299/2018 „nu răspunde adecvat nevoilor copiilor [...], nu este aliniată standardelor internaționale în materie de protecție a drepturilor copilului [...], mai mulți profesioniști au considerat redundante/ inutile o parte a articolelor reglementate”.

Viziunea autorității centrale pentru protecția copilului, susținută de reprezentanții societății civile, precum și de reprezentanți ai comisiei parlamentare de profil, cuprinde etapele introducerii în mod expres a categoriilor de copii expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea în prevederile art. 8 al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, acțiune care a fost realizată prin Legea nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”). Totodată, se atestă necesitatea promovării proiectului hotărârii Guvernului care să reglementeze mecanisme distincte de intervenție intersectorială, menite să răspundă profilului copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea, în speță - Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului - instrument de bază pentru transpunerea în practică a cadrului normativ special (Legea nr. 140/2013) în domeniul protecției drepturilor copilului.

De asemenea, este de accentuat faptul că, în cadrul unei sesiuni de consultări (septembrie 2023), proiectul a fost prezentat și discutat cu reprezentanții autorităților tutelare teritoriale, care în proporție covârșitoare au susținut promovarea modificărilor propuse în formatul vizat. Suplimentar, activitățile realizate în vederea implementării acțiunii nr. 8 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 au fost discutate în cadrul Grupurilor tematice de lucru create pe baza obiectivelor Programului în cauză ([instituite prin ordinul MMPS nr. 135/2023](#)) în cadrul ședinței din 12 decembrie 2023, urmare căreia, partenerii de dezvoltare și reprezentanții societății civile s-au expus pe marginea proiectului, propunerile fiind luate în considerare la definitivarea acestuia.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul în cauză nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului are drept scop reglementarea procesului de protecție a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea, precum și fortificarea cooperării autorităților/ instituțiilor cu competențe în domeniu.

Acesta reglementează:

- mecanismul de coordonare la nivel central a politicilor și practicilor de lucru care vizează copiii expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea prin crearea pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale a Consiliului consultativ pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea;
- mecanismul de intervenție la nivel teritorial și local pentru asistența acestora;

- procedurile, etapele, actorii responsabili pentru referirea și înregistrarea cazurilor copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea;- procesul de evaluare și procedura de stabilire, prelungire, schimbare sau anulare a măsurilor destinate protecției copiilor vizați;- procedurile de evaluare, documentare, evidență a copilului în privința căruia s-a dispus supravegherea specializată, plasamentul în servicii sociale specializate și cu specializare înaltă și Serviciile de asistență și suport aplicate în cadrul acestor măsuri;

- procedura de monitorizare și raportare;

- reglementarea procedurilor de intervenție a lucrătorilor Biroului de probațiune teritorial în cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni, copilului în conflict cu legea.

De asemenea, se propune data intrării în vigoare a prezentului proiect a hotărârii Guvernului din data publicării acestuia în Monitorul Oficial, reieșind din necesitatea asigurării aplicării uniforme a mecanismului de cooperare intersectorial reglementat în Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 de către toți specialiștii vizați în domeniul protecției copiilor aflați în situație de risc, în vederea asigurării drepturilor fundamentale ale copiilor și a interesului superior al acestora.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului hotărârii Guvernului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul nu prevede introducerea modificărilor în alte acte normative.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a completat anterior (prin Legea nr. 256/2023) prevederile art. 8 al *Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți* cu 2 categorii distincte de copii aflați în situație de risc: **copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea.**

În continuare, urmare evaluării ex-post de impact a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, Parlamentul urmează să ia decizia cu privire la menținerea, modificarea, abrogarea actului normativ supus evaluării sau înlocuirea acestuia cu un act normativ nou.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe portalul: particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10679.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei Centrului Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu se aplică.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei Ministerului Justiției.

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică.

**Tabel comparativ la proiectul hotărârii Guvernului
cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea
Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea,
asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului**

	Text în vigoare	Modificarea propusă	Text după modificare
	La Hotărârea Guvernului nr. 270/2014		
	În scopul executării art. 20 din Legea nr.140 din 14 iunie/ 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.167-172, art.534), Guvernul HOTĂRĂȘTE:	1) pe tot parcursul textului hotărârii, textul „Legea nr.140 din 14 iunie 2013”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Legea nr.140/2013”, la forma gramaticală corespunzătoare;	În scopul executării art. 20 din Legea nr. 140 /2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.167-172, art.534), Guvernul HOTĂRĂȘTE:
	La Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului		
	1. Prezentele Instrucțiuni stabilesc mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (în continuare – mecanism intersectorial de cooperare). [...]	la pct. 1, prima propoziție va avea următorul cuprins: „1. Prezentele Instrucțiuni stabilesc mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (în continuare – mecanism intersectorial de cooperare) și au drept subiecți copiii aflați sau care se pot afla în situațiile de risc enumerate în art. 8 al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.”;	„1. Prezentele Instrucțiuni stabilesc mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (în continuare – mecanism intersectorial de cooperare) și au drept subiecți copiii aflați sau care se pot afla în situațiile de risc enumerate în art. 8 al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.”; [...]
	2. Prevederile prezentelor Instrucțiuni vizează angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii	punctul 2 și 3 vor avea următorul cuprins: „2. Prevederile prezentelor Instrucțiuni vizează angajații autorităților administrației publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în	2. Prevederile prezentelor Instrucțiuni vizează angajații autorităților administrației publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistență și protecție

	<p>sănătății, organelor de drept, care trebuie să coopereze în vederea prevenirii violenței, neglijării, exploatării, traficului de copii, precum și combaterii acestora prin intermediul serviciilor de asistență socială, educaționale, de ordine publică și medicale.</p>	<p>domeniile asistență și protecție socială, educație, ocrotirii sănătății și ordine publică, care sunt obligați să colaboreze în scopul prevenirii, combaterii și soluționării cazurilor copiilor aflați în situații de risc prin aplicarea managementului de caz și furnizarea serviciilor prin intermediul serviciilor de asistență socială, educaționale, psihologice, medicale, de ordine publică și juridice (sau serviciilor specializate).</p> <p>3. Autoritățile, structurile, instituțiile și specialiștii cu atribuții în domeniul protecției copilului sunt obligați să aplice în activitatea sa de prevenire și/sau soluționare a cazurilor copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți prezentele Instrucțiuni și Ghidul de aplicare practică a mecanismului de cooperare intersectorială, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice centrale de resort.”;</p>	<p>socială, educație, ocrotirii sănătății și ordine publică, care sunt obligați să colaboreze în scopul prevenirii, combaterii și soluționării cazurilor copiilor aflați în situații de risc prin aplicarea managementului de caz și furnizarea serviciilor prin intermediul serviciilor de asistență socială, educaționale, psihologice, medicale, de ordine publică și juridice (sau serviciilor specializate).</p>
	<p>3. Autoritățile, structurile, instituțiile și specialiștii cu competențe în domeniul protecției copilului sînt obligați să aplice prezenta Instrucțiune, utilizînd Ghidul de aplicare practică a mecanismului de cooperare intersectorială, aprobat de autoritățile centrale de resort.</p>		<p>3. Autoritățile, structurile, instituțiile și specialiștii cu atribuții în domeniul protecției copilului sunt obligați să aplice în activitatea sa de prevenire și/sau soluționare a cazurilor copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți prezentele Instrucțiuni și Ghidul de aplicare practică a mecanismului de cooperare intersectorială, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice centrale de resort.</p>
-		<p>e) punctul 5: se completează cu subpunctele 4¹⁾ și 4²⁾ cu următorul cuprins: „4¹⁾ copil expus riscului de a comite infracțiuni – copil cu comportament ce manifestă un risc social, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, reflectînd o stare conflictuală cu mediul</p>	<p>4¹⁾ copil expus riscului de a comite infracțiuni – copil cu comportament ce manifestă un risc social, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, reflectînd o stare conflictuală cu mediul</p>

		social, prin săvârșirea de acțiuni antisociale cu caracter nociv pentru societate;	social, prin săvârșirea de acțiuni antisociale cu caracter nociv pentru societate;
-		4 ²) <i>copil în conflict cu legea</i> - copil care poate fi încadrat în una din următoarele situații: a) copil care a săvârșit o faptă prevăzută de legislația penală sau contravențională, dar care, din cauza vârstei nu este pasibil de răspundere penală/ contravențională; b) copil care a săvârșit o faptă care cade sub incidența legislației penale, liberat de răspundere/pedeapsă penală; c) copil în privința căruia sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate sau copil liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen;”;	4 ²) <i>copil în conflict cu legea</i> - copil care poate fi încadrat în una din următoarele situații: a) copil care a săvârșit o faptă prevăzută de legislația penală sau contravențională, dar care, din cauza vârstei nu este pasibil de răspundere penală/ contravențională; b) copil care a săvârșit o faptă care cade sub incidența legislației penale, liberat de răspundere/pedeapsă penală; c) copil în privința căruia sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate sau copil liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen;
14) raport de evaluare psihologică – rezultatul final al activității psihologului orientată spre descrierea și evaluarea particularităților individual-psihologice ale personalității copilului realizat cu scopul aprecierii stărilor actuale, a pronosticului dezvoltării ulterioare și elaborării de recomandări, care sînt determinate de scopul evaluării;	la subpunctul 14), după cuvântul „particularităților” se completează cu textul „psih-emoționale.”;	14) raport de evaluare psihologică – rezultatul final al activității psihologului orientată spre descrierea și evaluarea particularităților psih-emoționale, individual-psihologice ale personalității copilului realizat cu scopul aprecierii stărilor actuale, a pronosticului dezvoltării ulterioare și elaborării de recomandări, care sînt determinate de scopul evaluării;	
26) managerul de caz – specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul primăriei, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar.	subpunctul 26) va avea următorul cuprins: „26) manager de caz – specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar, responsabil de coordonarea asistenței și furnizării de servicii sociale pentru copil și familia acestuia. Rolul unui manager de caz este coordonarea evaluării nevoilor copilului și familiei sale, dezvoltarea planului individual de asistență, prestarea serviciilor sociale și monitorizarea progresului acestuia în vederea îmbunătățirii vieții copilului;”;	„26) manager de caz – specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar, responsabil de coordonarea asistenței și furnizării de servicii sociale pentru copil și familia acestuia. Rolul unui manager de caz este coordonarea evaluării nevoilor copilului și familiei sale, dezvoltarea planului individual de asistență, prestarea serviciilor sociale și monitorizarea progresului acestuia în vederea îmbunătățirii vieții copilului;”;	

	-	<p>se completează cu subpunctele 27) și 28) cu următorul cuprins:</p> <p>„27) măsuri de protecție a copilului expus riscului de a comite infracțiuni și a copilului aflat în conflict cu legea – un ansamblu de activități și sprijin oferite copilului prin diverse tipuri de servicii și forme de suport individualizat în interesul superior al acestuia, care să asigure drepturile și bunăstarea copilului;</p>	<p>27) măsuri de protecție a copilului expus riscului de a comite infracțiuni și a copilului aflat în conflict cu legea – un ansamblu de activități și sprijin oferite copilului prin diverse tipuri de servicii și forme de suport individualizat în interesul superior al acestuia, care să asigure drepturile și bunăstarea copilului</p>
	-	<p>28) supraveghere specializată – măsură de menținere în familie a copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea cu condiția respectării de către acesta și de către reprezentantul/responsabilul legal al acestuia a uneia sau mai multor obligații, prevăzute în planul individual de asistență, realizat conform procedurii Managementului de caz în domeniul protecției copilului, printre care se pot regăsi următoarele:</p> <p>a) școlarizarea în învățământul general obligatoriu;</p> <p>b) beneficierea de servicii sociale specializate în cadrul centrelor de zi;</p> <p>c) participarea la cursuri de formare profesională sau alte măsuri active oferite de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în condițiile legislației;</p> <p>d) urmarea unor tratamente medicale, programe de consiliere sau de psihoterapie;</p> <p>e) interdicția de a frecventa anumite locuri sau de a avea legături cu anumite persoane;</p> <p>f) alte acțiuni relevante centrate pe necesitățile de suport ale copilului (care pot fi de</p>	<p>28) supraveghere specializată – măsură de menținere în familie a copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea cu condiția respectării de către acesta și de către reprezentantul/responsabilul legal al acestuia a uneia sau mai multor obligații, prevăzute în planul individual de asistență, realizat conform procedurii Managementului de caz în domeniul protecției copilului, printre care se pot regăsi următoarele:</p> <p>a) școlarizarea în învățământul general obligatoriu;</p> <p>b) beneficierea de servicii sociale specializate în cadrul centrelor de zi;</p> <p>c) participarea la cursuri de formare profesională sau alte măsuri active oferite de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în condițiile legislației;</p> <p>d) urmarea unor tratamente medicale, programe de consiliere sau de psihoterapie;</p> <p>e) interdicția de a frecventa anumite locuri sau de a avea legături cu anumite persoane;</p> <p>f) alte acțiuni relevante centrate pe necesitățile de suport ale copilului (care pot fi de natură psihologică, medicală, socială, educațională, juridică).”;</p>

		natură psihologică, medicală, socială, educațională, juridică).”;	
	<p>Capitolul II</p> <p>PROCEDURILE INTERSECTORIALE</p> <p>Secțiunea 1</p> <p>Procedura de identificare, înregistrare și evaluare inițială a cazurilor suspecte de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului</p>	<p>la Capitolul II, în denumirea Secțiunii 1 cuvintele <i>”de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului”</i> se exclud.</p>	<p>Capitolul II</p> <p>PROCEDURILE INTERSECTORIALE</p> <p>Secțiunea 1</p> <p>Procedura de identificare, înregistrare și evaluare inițială a cazurilor suspecte.</p>
	<p>6. Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare și de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, culturale, ordine publică, inspectoratul de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, sînt obligați:</p>	<p>punctul 6: partea dispozitivă va avea următorul cuprins: „6. Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare, de asistență socială, culturale, ordine publică, indiferent de tipul și forma juridică de organizare a acestora, inspectoratului de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, sunt obligați:”</p>	<p>6. Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare, de asistență socială, culturale, ordine publică, indiferent de tipul și forma juridică de organizare a acestora, inspectoratului de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, sunt obligați:</p>
	<p>3) să informeze imediat suplimentar: a) inspectoratul teritorial de poliție / procuratura – în cazul în care cunosc ori suspectă că un copil este victimă a unei infracțiuni/contravenții;</p>	<p>la subpunctul 3): litera a) se completează cu textul „,sau copilul este expus riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea”;</p>	<p>3) să informeze imediat suplimentar: a) inspectoratul teritorial de poliție/procuratura – în cazul în care cunosc ori suspectă că un copil este victimă a unei infracțiuni/contravenții sau copilul este expus riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea;</p>
	<p>b) serviciul de asistență medicală de urgență – în cazul în care sesizarea conține informații privind existența pericolului iminent pentru viața sau sănătatea copilului, a tentativelor de suicid din partea copiilor;</p>	<p>litera b) cuvântul „copiilor” se substituie cu cuvântul „copilului”;</p>	<p>b) serviciul de asistență medicală de urgență – în cazul în care sesizarea conține informații privind existența pericolului iminent pentru viața sau sănătatea copilului, a tentativelor de suicid din partea copilului;</p>
	-	<p>se completează cu subpunctul d) cu următorul cuprins: „d) în cazul în care sesizarea conține informații privind copilul expus riscului de a</p>	<p>d) în cazul în care sesizarea conține informații privind copilul expus riscului de a comite</p>

		<p>comite infracțiuni sau copilul aflat în conflict cu legea, să informeze în termen de 3 zile lucrătoare suplimentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrul Medicilor de Familie/Centrul de Sănătate, după caz, Centrul Comunitar de Sănătate Mintală; - instituția de învățământ în care este înscris copilul, după caz; - Biroul de probațiune, după caz; - oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, după caz; - alți specialiști care lucrează cu și pentru copii sau care, în virtutea funcției deținute, dețin informații cu privire la cazurile suspecte de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului, privind cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau ale copilului aflat în conflict cu legea.”; <p>La referirea cazului de către Poliție sau de Biroul de probațiune, autoritatea tutelară locală sesizată solicită confirmarea/infirmarea faptului dacă copilul a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală sau contravențională și care este statutul său procesual sau execuțional.”;</p>	<p>infracțiuni sau copilul aflat în conflict cu legea, să informeze în termen de 3 zile lucrătoare suplimentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrul Medicilor de Familie/Centrul de Sănătate, după caz, Centrul Comunitar de Sănătate Mintală; - instituția de învățământ în care este înscris copilul, după caz; - Biroul de probațiune, după caz; - oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, după caz; - alți specialiști care lucrează cu și pentru copii sau care, în virtutea funcției deținute, dețin informații cu privire la cazurile suspecte de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului, privind cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau ale copilului aflat în conflict cu legea.”; <p>La referirea cazului de către Poliție sau de Biroul de probațiune, autoritatea tutelară locală sesizată solicită confirmarea/infirmarea faptului dacă copilul a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală sau contravențională și care este statutul său procesual sau execuțional.</p>
-		<p>se completează cu punctul 6¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„6¹. În contextul mecanismului intersectorial de cooperare, persoana care deține informația cu privire la cazul copilului aflat în situație de risc, până la transmiterea ei către alte persoane/instituții, trebuie să se asigure că:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) informația este relevantă funcției specialistului cu care intenționează să coopereze; 	<p>6¹. În contextul mecanismului intersectorial de cooperare, persoana care deține informația cu privire la cazul copilului aflat în situație de risc, până la transmiterea ei către alte persoane/instituții, trebuie să se asigure că:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) informația este relevantă funcției specialistului cu care intenționează să coopereze; 2) deține acordul copilului și al părintelui/reprezentantului legal/responsabilului

		2) deține acordul copilului și al părintelui/reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului privind schimbul de informații care îi vizează, cu excepția cazurilor când lipsa acordului sau obținerea acordului poate genera pericol pentru viața și sănătatea copilului sau a altor persoane.”;	legal al copilului privind schimbul de informații care îi vizează, cu excepția cazurilor când lipsa acordului sau obținerea acordului poate genera pericol pentru viața și sănătatea copilului sau a altor persoane.
	11. Dacă în urma evaluării inițiale a situației copilului se confirmă că copilul este supus violenței, neglijării, exploatării, traficului, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidență a copilului, deschiderea dosarului copilului și realizarea managementului de caz, conform procedurii aprobate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, indicînd, în caz de necesitate, specialiștii din domeniul ocrotirii sănătății, învățămîntului, organelor de ocrotire a normelor de drept, care urmează să participe în procesul de evaluare complexă.	punctul 11 va avea următorul cuprins: „11. Dacă în urma evaluării inițiale a situației copilului se confirmă că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidență a copilului, deschiderea dosarului copilului și realizarea managementului de caz, aprobat prin ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale, indicînd, în caz de necesitate, specialiștii din cadrul instituțiilor medico-sanitare, instituțiilor de învățămînt, organelor ordinii publice, care urmează să participe în procesul de evaluare complexă.”	11. Dacă în urma evaluării inițiale a situației copilului se confirmă că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidență a copilului, deschiderea dosarului copilului și realizarea managementului de caz, aprobat prin ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale, indicînd, în caz de necesitate, specialiștii din cadrul instituțiilor medico-sanitare, instituțiilor de învățămînt, organelor ordinii publice, care urmează să participe în procesul de evaluare complexă.
	12. Dacă informațiile comunicate nu s-au confirmat în procesul evaluării inițiale, însă s-au constatat alte probleme de ordin social, asistentul social comunitar va instrumenta cazul, conform problemei identificate.	la punctul 12 cuvintele ” <i>asistentul social comunitar</i> ” se va substitui cu cuvintele ” <i>managerul de caz</i> ”;	12. Dacă informațiile comunicate nu s-au confirmat în procesul evaluării inițiale, însă s-au constatat alte probleme de ordin social, managerul de caz va instrumenta cazul, conform problemei identificate.
	14. [...] 1) solicită serviciul de asistență medicală urgentă și/sau consultația, în cel mult 24 ore, a medicului de familie, care ulterior vor acționa în conformitate cu procedura de intervenție a lucrătorilor instituțiilor medicale în cazurile de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului;	m) la punctul 14: la subpunctul 1), după cuvintele „asistență medicală urgentă” se completează cu textul „/serviciul de medicină legală”;	1) solicită serviciul de asistență medicală urgentă/ serviciul de medicină legală și/sau consultația, în cel mult 24 ore, a medicului de familie, care ulterior vor acționa în conformitate cu procedura de intervenție a lucrătorilor instituțiilor medicale în cazurile de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului;

	2) informează Dispeceratul Inspectoratului teritorial de poliție în vederea organizării deplasării la fața locului a grupului operativ de urmărire penală, după caz și a polițistului de sector, pentru documentarea cazului, asigurarea securității copilului și altor specialiști implicați, în cazul luării forțate a copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul.	la subpunctul 2) , cuvintele „ <i>persoanele în grija cărora se află copilul</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>de la alt reprezentant legal/responsabil legal al copilului</i> ”;	2) informează Dispeceratul Inspectoratului teritorial de poliție în vederea organizării deplasării la fața locului a grupului operativ de urmărire penală, după caz și a polițistului de sector, pentru documentarea cazului, asigurarea securității copilului și altor specialiști implicați, în cazul luării forțate a copilului de la părinți sau de la alt reprezentant legal/responsabil legal al copilului.
	-	se completează cu punctul 14 ¹ cu următorul cuprins: „14 ¹ . În cazul existenței unor conflicte de interese între părinți sau alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și copil, interesele copilului sunt reprezentate de către autoritatea tutelară teritorială, care asigură implicarea, ghidarea și consultarea copilului la luarea tuturor deciziilor, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate.”;	14 ¹ . În cazul existenței unor conflicte de interese între părinți sau alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și copil, interesele copilului sunt reprezentate de către autoritatea tutelară teritorială, care asigură implicarea, ghidarea și consultarea copilului la luarea tuturor deciziilor, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate.
	15. Dacă pericolul iminent pentru viața și sănătatea copilului este provocat din partea părinților sau persoanelor în grija cărora se află copilul, autoritatea tutelară locală, întreprinde următoarele măsuri de protecție:	la punctul 15, cuvintele „ <i>părinților sau persoanelor în grija cărora se află copilul</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>reprezentanților legali sau responsabililor legali ai copilului</i> .”;	Dacă pericolul iminent pentru viața și sănătatea copilului este provocat din partea reprezentanților legali sau responsabililor legali ai copilului, autoritatea tutelară locală, întreprinde următoarele măsuri de protecție:
	15. [...] 1) În cazul constatării acțiunilor din partea ambilor părinți/unicului părinte sau persoanei în grija căreia se află copilul care pun în pericol iminent viața și sănătatea copilului:	la punctul 15: la subpunctul 1): „1) În cazul constatării acțiunilor din partea ambilor părinți/unicului părinte sau din partea altui reprezentant legal/responsabil legal al copilului care pun în pericol iminent viața și sănătatea copilului:	1) În cazul constatării acțiunilor din partea ambilor părinți/unicului părinte sau din partea altui reprezentant legal/responsabil legal al copilului care pun în pericol iminent viața și sănătatea copilului:
	a) dispune luarea copilului de la părinți/persoana în grija căreia acesta se află,	la lit. a), cuvintele „persoana în grija căreia acesta se află” se substituie cu cuvintele „alți	a) dispune luarea copilului de la părinți/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai

	comunicînd acest fapt procurorului în decurs de 24 ore;	reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;	copilului, comunicînd acest fapt procurorului în decurs de 24 ore;
	b) dispune plasamentul de urgență a copilului în familia rudelor sau a altor persoane cu care a stabilit relații apropiate (vecini, prieteni de familie) și care doresc să primească/să țină copilul pentru a-l crește și educa în familia lor, în baza cererii scrise a acestora, pornind de la necesitatea asigurării stabilității și continuității în îngrijirea, creșterea și educația copilului, ținînd cont de identitatea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, precum și servicii de plasament de tip familial sau servicii de plasament de tip rezidențial. Plasamentul de urgență se aplică pe o perioadă de 72 de ore, cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la 45 zile, timp în care se va efectua evaluarea complexă a cazului;	la lit. b) cuvintele „precum și” se substituie cu cuvintele „sau în”;	b) dispune plasamentul de urgență a copilului în familia rudelor sau a altor persoane cu care a stabilit relații apropiate (vecini, prieteni de familie) și care doresc să primească/să țină copilul pentru a-l crește și educa în familia lor, în baza cererii scrise a acestora, pornind de la necesitatea asigurării stabilității și continuității în îngrijirea, creșterea și educația copilului, ținînd cont de identitatea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, sau în servicii de plasament de tip familial sau servicii de plasament de tip rezidențial. Plasamentul de urgență se aplică pe o perioadă de 72 de ore, cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la 45 zile, timp în care se va efectua evaluarea complexă a cazului;
	2) Dacă s-a constatat că doar unul dintre părinți manifestă comportament abuziv care prezintă pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, există alți membri adulți ai familiei care manifestă comportament protector, autoritatea tutelară locală va depune o cerere în instanța de judecată prin care solicită emiterea, în decurs de 24 ore a ordonanței de protecție a copilului victimă. Acordul părintelui care manifestă comportament protector nu este o condiție obligatorie pentru depunerea cererii de aplicare a acestei măsuri de protecție. Cererea privind emiterea ordonanței de protecție se depune la instanța de judecată de la domiciliul/locul de aflare a copilului sau a agresorului, de la locul unde reprezentanții	la subpunctul 2), după cuvîntul ” <i>părinți</i> ” se completează cu cuvintele ”/ <i>reprezentanți legali sau responsabili legali</i> ”;	2) Dacă s-a constatat că doar unul dintre părinți/reprezentanți legali sau responsabili legali manifestă comportament abuziv care prezintă pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, există alți membri adulți ai familiei care manifestă comportament protector, autoritatea tutelară locală va depune o cerere în instanța de judecată prin care solicită emiterea, în decurs de 24 ore a ordonanței de protecție a copilului victimă. Acordul părintelui care manifestă comportament protector nu este o condiție obligatorie pentru depunerea cererii de aplicare a acestei măsuri de protecție. Cererea privind emiterea ordonanței de protecție se depune la instanța de judecată de la domiciliul/locul de aflare a copilului sau a agresorului, de la locul unde reprezentanții legali

	legali ai copilului au solicitat asistență sau de la locul unde a avut loc actul de violență față de copil.		ai copilului au solicitat asistență sau de la locul unde a avut loc actul de violență față de copil.
	3) În cazul în care părintele/tutorele/curatorul care manifestă comportament protector, nu are soluții pentru a asigura un spațiu sigur copilului pînă la aplicarea ordonanței de protecție, autoritatea tutelară locală, în comun cu autoritatea tutelară teritorială, asigură plasamentul copilului împreună cu adultul.	la subpunctul 3), cuvintele ”părintele/tutorele/curatorul” se substituie cu cuvintele ”părintele/reprezentantul legal sau responsabilul legal”	3) În cazul în care <i>părintele/reprezentantul legal sau responsabilul legal</i> care manifestă comportament protector, nu are soluții pentru a asigura un spațiu sigur copilului pînă la aplicarea ordonanței de protecție, autoritatea tutelară locală, în comun cu autoritatea tutelară teritorială, asigură plasamentul copilului împreună cu adultul.
	-	se completează cu subpunctul 5) cu următorul cuprins: „5) În cazul în care se constată că copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau copilul în conflict cu legea este lipsit de îngrijire și supraveghere din partea părinților sau altui reprezentant legal/responsabil legal al acestuia, autoritatea tutelară locală dispune plasamentul de urgență al copilului.”;	5) În cazul în care se constată că copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau copilul în conflict cu legea este lipsit de îngrijire și supraveghere din partea părinților sau altui reprezentant legal/responsabil legal al acestuia, autoritatea tutelară locală dispune plasamentul de urgență al copilului.
	21. În cazul în care copilul supus violenței, neglijării, exploatării și traficului a suferit traume psihice, angajatul poliției sau reprezentantul legal al copilului solicită instituțiilor medico-sanitare din sistemul Ministerului Sănătății efectuarea examinării psihiatricolegale.	la punctul 21, după cuvântul „traficului” se completează cu textul „sau oricărei alte situații de risc”;	21. În cazul în care copilul supus violenței, neglijării, exploatării și traficului sau oricărei alte situații de risc și a suferit traume psihice, angajatul poliției sau reprezentantul legal al copilului solicită instituțiilor medico-sanitare din sistemul Ministerului Sănătății efectuarea examinării psihiatricolegale.
	22. În cazul în care se suspectă sau s-a confirmat că copilul este supus violenței, neglijării, exploatării și traficului, autoritatea tutelară locală, poate solicita efectuarea raportului de evaluare psihologică, în vederea constatării existenței semnelor / consecințelor violenței, neglijării, traficului și exploatării de către psihologi cu	punctul 22 va avea următorul cuprins: ”22. În cazul în care se suspectă sau s-a confirmat că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală, poate solicita efectuarea raportului de evaluare psihologică, în vederea constatării existenței semnelor/consecințelor situației de risc în care s-a aflat copilul, de către psihologi cu	22. În cazul în care se suspectă sau s-a confirmat că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală, poate solicita efectuarea raportului de evaluare psihologică, în vederea constatării existenței semnelor/consecințelor situației de risc în care s-a aflat copilul, de către psihologi cu specializare

	<p>specializare și experiență în domeniu. Raportul este utilizat de către echipa multidisciplinară în calitate de suport pentru identificarea soluțiilor optime pentru copil. De asemenea, raportul poate fi prezentat la etapa de urmărire penală sau cercetare judecătorească.</p>	<p>specializare și experiență în domeniu. Raportul este utilizat de către echipa multidisciplinară în calitate de suport pentru identificarea soluțiilor optime pentru copil. De asemenea, raportul poate fi prezentat la etapa de urmărire penală sau cercetare judecătorească.”</p>	<p>și experiență în domeniu. Raportul este utilizat de către echipa multidisciplinară în calitate de suport pentru identificarea soluțiilor optime pentru copil. De asemenea, raportul poate fi prezentat la etapa de urmărire penală sau cercetare judecătorească.</p>
	<p>25. După deschiderea dosarului în condițiile pct. 11 al prezentelor Instrucțiuni, managerul de caz împreună cu echipa multidisciplinară efectuează, în termen de cel mult 10 zile, evaluarea complexă a cazului.</p>	<p>w) la punctul 25, cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclude;</p>	<p>25. După deschiderea dosarului în condițiile pct. 11, managerul de caz împreună cu echipa multidisciplinară efectuează, în termen de cel mult 10 zile, evaluarea complexă a cazului.</p>
	<p>27. În urma evaluării complexe a cazului, autoritatea tutelară locală întreprinde următoarele acțiuni în vederea asigurării spațiului protector copilului:</p>	<p>la punctul 27, partea dispozitivă va avea următorul cuprins: „27. Urmare a evaluării complexe a cazului, autoritatea tutelară locală, în comun cu autoritatea tutelară teritorială întreprinde, după caz, una dintre următoarele acțiuni în vederea asigurării spațiului protector copilului:”;</p>	<p>27. Urmare a evaluării complexe a cazului, autoritatea tutelară locală, în comun cu autoritatea tutelară teritorială întreprinde, după caz, una dintre următoarele acțiuni în vederea asigurării spațiului protector copilului:”;</p>
-		<p>se completează cu pct. 27¹ cu următorul cuprins: ”27¹. Autoritatea tutelară teritorială, după instrumentarea cazului, dispune, după caz, stabilirea pentru o perioadă de până la 6 luni a următoarelor măsuri destinate protecției copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea: 1) supraveghere specializată; 2) plasamentul în servicii sociale specializate; 3) plasamentul în servicii sociale cu specializare înaltă; 4) alte măsuri, programe și servicii complementare.”</p>	<p>27¹. Autoritatea tutelară teritorială, după instrumentarea cazului, dispune, după caz, stabilirea pentru o perioadă de până la 6 luni a următoarelor măsuri destinate protecției copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea: 1) supraveghere specializată; 2) plasamentul în servicii sociale specializate; 3) plasamentul în servicii sociale cu specializare înaltă; 4) alte măsuri, programe și servicii complementare</p>

	29. Prestatorul de serviciu social va primi actele personale și extrasul din dosarul copilului, care vor fi păstrate în strictă confidențialitate.	punctul 29 va avea următorul cuprins: „29. Prestatorul serviciului social la care a fost referit copilul recepționează actele personale ale acestuia și extrasul din dosarul Managementului de caz, care sunt păstrate cu respectarea regimului de confidențialitate și securitatea prelucrării datelor cu caracter personal.”;	29. Prestatorul serviciului social la care a fost referit copilul recepționează actele personale ale acestuia și extrasul din dosarul Managementului de caz, care sunt păstrate cu respectarea regimului de confidențialitate și securitatea prelucrării datelor cu caracter personal.
	30. Managerul de caz coordonează și monitorizează intervențiile în baza planului individual de asistență, cu implicarea, după caz, a echipei multidisciplinare, a reprezentanților legali ai copilului și a autorității tutelare teritoriale.	la punctul 30, textul „ai copilului și a autorității tutelare teritoriale” se substituie cu textul „/responsabilului legal ai/al copilului și a autorității tutelare teritoriale/locale”;	30. Managerul de caz coordonează și monitorizează intervențiile în baza planului individual de asistență, cu implicarea, după caz, a echipei multidisciplinare, a reprezentanților legali/ responsabilului legal ai/al copilului și a autorității tutelare teritoriale/ locale .
	31. Planul individual de asistență este revizuit în mod de necesitate, dar nu mai rar decât o dată la șase luni și, după caz, consultat cu copilul.	Punctul 31 va avea următorul cuprins: „31. Planul individual de asistență este revizuit la necesitate, dar nu mai rar decât o dată la două luni în cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni și în cazul copilului în conflict cu legea, iar în celelalte cazuri a copiilor aflați în situație de risc – nu mai rar decât o dată la șase luni. Planul individual de asistență este consultat cu copilul, căruia i se asigură explicații în funcție de vârsta și gradul lui de maturitate, iar opinia copilului este consultată la toate etapele ale managementului de caz.”;	31. Planul individual de asistență este revizuit la necesitate, dar nu mai rar decât o dată la două luni în cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni și în cazul copilului în conflict cu legea, iar în celelalte cazuri a copiilor aflați în situație de risc – nu mai rar decât o dată la șase luni. Planul individual de asistență este consultat cu copilul, căruia i se asigură explicații în funcție de vârsta și gradul lui de maturitate, iar opinia copilului este consultată la toate etapele ale managementului de caz.
	-	se completează cu punctele 32 ¹ – 32 ⁸ cu următorul cuprins: „32 ¹ . La nivel local, procesul de evidență, intervenție și monitorizare a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea se realizează de către profesioniști, conform domeniilor de gestiune: 1) în cadrul instituțiilor de învățământ, de către persoana desemnată din cadrul acestora; 2) în cadrul instituțiilor medicale, de către medicul de familie, care vizează familiile	se completează cu punctele 32 ¹ – 32 ⁸ cu următorul cuprins: „32 ¹ . La nivel local, procesul de evidență, intervenție și monitorizare a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea se realizează de către profesioniști, conform domeniilor de gestiune: 6) în cadrul instituțiilor de învățământ, de către persoana desemnată din cadrul acestora; 7) în cadrul instituțiilor medicale, de către medicul de familie, care vizează familiile cu

		<p>cu copii cu probleme de sănătate mintală și cei afectați de comportamente adictive;</p> <p>3) în raza localității/localităților din gestiune, de către specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul primăriei, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar;</p> <p>4) în cadrul Biroului de probațiune de către consilierul de probațiune specializat în lucrul cu copiii, care vizează evidența copiilor care au săvârșit o faptă care cade sub incidența legislației penale, liberat de răspundere/pedeapsă penală și a copiilor în privința cărora sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate sau copiilor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen;</p> <p>5) în cadrul Inspectoratelor de poliție teritoriale de către angajatul responsabil pe domeniul siguranță copii.</p> <p>Reprezentanții instituțiilor specificate în sbp. 1), 2), 4) și 5) informează specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul autorității tutelare locale sau în lipsa acestuia asistentul social comunitar despre luarea la evidență a copiilor subiecți ai instrucțiunilor în cauză pentru a fi evaluați prin prisma oportunității acordării măsurilor de asistență și vor prezenta lunar sau, după caz, la necesitate, informații relevante cu privire la modificările comportamentale ale copilului, conform domeniilor gestionate.</p> <p>32². În cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, până la etapa stabilirii uneia dintre măsurile menționate la pct. 27¹, autoritatea tutelară locală prezintă autorității tutelare teritoriale, în termen de 10 zile</p>	<p>copii cu probleme de sănătate mintală și cei afectați de comportamente adictive;</p> <p>8) în raza localității/localităților din gestiune, de către specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul primăriei, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar;</p> <p>9) în cadrul Biroului de probațiune de către consilierul de probațiune specializat în lucrul cu copiii, care vizează evidența copiilor care au săvârșit o faptă care cade sub incidența legislației penale, liberat de răspundere/pedeapsă penală și a copiilor în privința cărora sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate sau copiilor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen;</p> <p>10) în cadrul Inspectoratelor de poliție teritoriale de către angajatul responsabil pe domeniul siguranță copii.</p> <p>Reprezentanții instituțiilor specificate în sbp. 1), 2), 4) și 5) informează specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul autorității tutelare locale sau în lipsa acestuia asistentul social comunitar despre luarea la evidență a copiilor subiecți ai instrucțiunilor în cauză pentru a fi evaluați prin prisma oportunității acordării măsurilor de asistență și vor prezenta lunar sau, după caz, la necesitate, informații relevante cu privire la modificările comportamentale ale copilului, conform domeniilor gestionate.</p> <p>32². În cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, până la etapa stabilirii uneia dintre măsurile menționate la pct. 27¹, autoritatea tutelară locală prezintă autorității tutelare teritoriale, în termen de 10 zile lucrătoare, evaluarea complexă a situației copilului, care va conține inclusiv o informație narativă privind</p>
--	--	--	---

		<p>lucrătoare, evaluarea complexă a situației copilului, care va conține inclusiv o informație narativă privind mediul familial și social al copilului, comportamentul copilului, interesele, activitățile în care este implicat, situația școlară, cercul de prieteni și factorii care influențează sau pot influența conduita acestuia, problemele cu care se confruntă, starea sănătății copilului, alte informații relevante, concluziile și recomandările specialiștilor.</p> <p>32³. După recepționarea și examinarea evaluării complexe a situației copilului, autoritatea tutelară teritorială solicită președintelui Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate convocarea acesteia în vederea examinării solicitării și emiterii avizului privind oportunitatea stabilirii, în privința copilului, a uneia dintre măsurile prevăzute la pct. 27¹.</p> <p>32⁴. La stabilirea uneia dintre măsurile destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială ia în considerare, după caz:</p> <p>1) vârsta și gradul de maturitate al copilului;</p> <p>1) particularitățile în dezvoltarea fizică și psihică a copilului;</p> <p>2) mediul în care a crescut și a trăit copilul;</p> <p>3) mediul familial;</p> <p>4) mediul social în care se află;</p> <p>5) situația școlară a copilului;</p> <p>6) dificultățile de ordin social și individual, inclusiv dificultățile psiho-emoționale cu care se confruntă copilul;</p>	<p>mediul familial și social al copilului, comportamentul copilului, interesele, activitățile în care este implicat, situația școlară, cercul de prieteni și factorii care influențează sau pot influența conduita acestuia, problemele cu care se confruntă, starea sănătății copilului, alte informații relevante, concluziile și recomandările specialiștilor.</p> <p>32³. După recepționarea și examinarea evaluării complexe a situației copilului, autoritatea tutelară teritorială solicită președintelui Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate convocarea acesteia în vederea examinării solicitării și emiterii avizului privind oportunitatea stabilirii, în privința copilului, a uneia dintre măsurile prevăzute la pct. 27¹.</p> <p>32⁴. La stabilirea uneia dintre măsurile destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială ia în considerare, după caz:</p> <p>1) vârsta și gradul de maturitate al copilului;</p> <p>13) particularitățile în dezvoltarea fizică și psihică a copilului;</p> <p>14) mediul în care a crescut și a trăit copilul;</p> <p>15) mediul familial;</p> <p>16) mediul social în care se află;</p> <p>17) situația școlară a copilului;</p> <p>18) dificultățile de ordin social și individual, inclusiv dificultățile psiho-emoționale cu care se confruntă copilul;</p> <p>19) probleme de sănătate, dependențe cu impact criminogen;</p> <p>20) condițiile care au favorizat săvârșirea faptei prevăzute de legea penală sau cea contravențională;</p>
--	--	--	---

		<p>7) probleme de sănătate, dependențe cu impact criminogen;</p> <p>8) condițiile care au favorizat săvârșirea faptei prevăzute de legea penală sau cea contravențională;</p> <p>9) gradul de pericol social al faptei săvârșite de copil;</p> <p>10) atitudinea față de fapta săvârșită și consecințele acesteia;</p> <p>11) riscul săvârșirii/ săvârșirii din nou de către copil a unei fapte prevăzute de legea penală sau cea contravențională;</p> <p>12) alte circumstanțe.</p> <p>32⁵. Măsurile prevăzute la pct. 27¹, stabilite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea se aplică de către autoritatea tutelară locală în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială conform planului individual de asistență elaborat, până când situația/problema nu va fi soluționată. Prestatorul de servicii/măsurile de intervenție stabilite în interesul superior al copilului va furniza periodic managerului de caz responsabil de monitorizarea implementării planului individual de asistență, desemnat de autoritatea tutelară teritorială note informative actualizate despre acțiunile întreprinse.</p> <p>32⁶. La ședința de revizuire a planului individual de asistență în funcție de rezultatele aplicării măsurii instituite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială decide prelungirea termenului de aplicare a măsurii, stabilirea unei alte măsuri, inclusiv suplimentarea sau anularea măsurii. Revizuirea Planului individual de asistență a copilului este efectuată periodic de către</p>	<p>21) gradul de pericol social al faptei săvârșite de copil;</p> <p>22) atitudinea față de fapta săvârșită și consecințele acesteia;</p> <p>23) riscul săvârșirii/ săvârșirii din nou de către copil a unei fapte prevăzute de legea penală sau cea contravențională;</p> <p>24) alte circumstanțe.</p> <p>32⁵. Măsurile prevăzute la pct. 27¹, stabilite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea se aplică de către autoritatea tutelară locală în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială conform planului individual de asistență elaborat, până când situația/problema nu va fi soluționată. Prestatorul de servicii/măsurile de intervenție stabilite în interesul superior al copilului va furniza periodic managerului de caz responsabil de monitorizarea implementării planului individual de asistență, desemnat de autoritatea tutelară teritorială note informative actualizate despre acțiunile întreprinse.</p> <p>32⁶. La ședința de revizuire a planului individual de asistență în funcție de rezultatele aplicării măsurii instituite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială decide prelungirea termenului de aplicare a măsurii, stabilirea unei alte măsuri, inclusiv suplimentarea sau anularea măsurii. Revizuirea Planului individual de asistență a copilului este efectuată periodic de către managerul de caz în comun cu membrii echipei multidisciplinare, la un interval nu mai mare de două luni, precum și la necesitate.</p>
--	--	---	--

		<p>managerul de caz în comun cu membrii echipei multidisciplinare, la un interval nu mai mare de două luni, precum și la necesitate.</p> <p>32⁷. Dispoziția privind prelungirea termenului de aplicare a măsurii se emite înainte de expirarea termenului măsurii respective.</p> <p>32⁸. Prolungirea termenului de aplicare a măsurilor destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni / contravenții sau a copiilor aflați în conflict cu legea, modificarea măsurilor stabilite, abrogarea acestora se efectuează conform dispoziției autorității tutelare teritoriale, cu avizul autorității tutelare locale și numai în baza avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate.”;</p>	<p>32⁷. Dispoziția privind prelungirea termenului de aplicare a măsurii se emite înainte de expirarea termenului măsurii respective.</p> <p>32⁸. Prolungirea termenului de aplicare a măsurilor destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni / contravenții sau a copiilor aflați în conflict cu legea, modificarea măsurilor stabilite, abrogarea acestora se efectuează conform dispoziției autorității tutelare teritoriale, cu avizul autorității tutelare locale și numai în baza avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate.”;</p>
	33. Dacă se înregistrează progrese durabile în dinamica cazului, managerul de caz închide cazul și scoate de la evidență copilul în baza dispoziției autorității tutelare locale.	la punctul 33, după cuvintele „managerul de caz” se completează cu cuvintele „în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială”;	33. Dacă se înregistrează progrese durabile în dinamica cazului, managerul de caz în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială închide cazul și scoate de la evidență copilul în baza dispoziției autorității tutelare locale.
	34. Cazurile suspecte de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului sînt înregistrate în fișa de sesizare de către specialiștii din cadrul instituțiilor de învățămînt, medico-sanitare, culturale, organelor de ocrotire a normelor de drept și de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare, inspectoratului de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului.	la punctul 34, cuvintele ” <i>de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului</i> ” se exclud.	34. Cazurile suspecte sînt înregistrate în fișa de sesizare de către specialiștii din cadrul instituțiilor de învățămînt, medico-sanitare, culturale, organelor de ocrotire a normelor de drept și de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare, inspectoratului de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului.
	35. Fiecare autoritate sau instituție menționată la pct. 34 al prezentelor Instrucțiuni ține evidența fișelor de sesizare, cu indicarea datei și orei înregistrării, datei și orei expedierii, specialistului care a expedit	la punctul 35 cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;	35. Fiecare autoritate sau instituție menționată la pct. 34 ține evidența fișelor de sesizare, cu indicarea datei și orei înregistrării, datei și orei

	sesizarea și specialistului care a recepționat-o.		expedierii, specialistului care a expedit sesizarea și specialistului care a recepționat-o.
	36. Autoritatea tutelară locală asigură înregistrarea în rubricile speciale din Registrul de evidență a copiilor aflați în situație de risc a sesizărilor cazurilor suspecte (recepționate telefonic), fișele de sesizare recepționate sau întocmite în urma autosesizării, precum și datele privind managementul de caz al copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.	la punctul 36, textul „(recepționate telefonic)” se substituie cu textul „(inclusiv recepționate telefonic)”.	36. Autoritatea tutelară locală asigură înregistrarea în rubricile speciale din Registrul de evidență a copiilor aflați în situație de risc a sesizărilor cazurilor suspecte (inclusiv recepționate telefonic), fișele de sesizare recepționate sau întocmite în urma autosesizării, precum și datele privind managementul de caz al copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.
	38. Dosarul copilului conține: 1) fișa de sesizare; 2) ancheta socială de evaluare inițială; 3) ancheta de evaluare complexă; 4) planul individual de asistență; 5) dispozițiile și avizele autorității tutelare locale; 6) documentele referitoare la situația sociojuridică a copilului și familiei acestuia (acte medicale, hotărâri judecătorești, rapoarte de examinare medico-legale, rapoarte de evaluare psihologică, actele procesuale prin care s-au aplicat măsuri de constrângere față de abuzator, declarații ale copilului, părinților acestuia, precum și ale altor persoane care pot oferi informații relevante, caracterizări școlare); 7) procesele - verbale ale ședințelor de revizuire a planului individual de asistență; 8) procesul-verbal de închidere a cazului; 9) fișa de închidere a cazului.	punctul 38 va avea următorul cuprins: ”38. Dosarul copilului conține: 1) fișa de sesizare; 2) evaluarea inițială a situației copilului; 3) evaluarea complexă a situației copilului și/sau evaluarea complexă a situației familiei; 4) planul individual de asistență a copilului și/sau planul individual de asistență a familiei copilului; 5) dispozițiile și avizele autorității tutelare locale și teritoriale; 6) avizele echipelor multidisciplinare; 7) documentele referitoare la situația socio-juridică a copilului și familiei acestuia (acte medicale, hotărâri judecătorești, rapoarte de expertiză medico-legală, rapoarte de evaluare psihologică, actele procesuale prin care s-au aplicat măsuri de constrângere față de abuzator, declarații ale copilului, părinților/reprezentanților sau responsabililor legali ai acestuia, precum și ale altor persoane/autorități/instituții cu atribuții în	38. Dosarul copilului conține: 1) fișa de sesizare; 2) evaluarea inițială a situației copilului; 3) evaluarea complexă a situației copilului și/sau evaluarea complexă a situației familiei; 4) planul individual de asistență a copilului și/sau planul individual de asistență a familiei copilului; 5) dispozițiile și avizele autorității tutelare locale și teritoriale; 6) avizele echipelor multidisciplinare; 7) documentele referitoare la situația socio-juridică a copilului și familiei acestuia (acte medicale, hotărâri judecătorești, rapoarte de expertiză medico-legală, rapoarte de evaluare psihologică, actele procesuale prin care s-au aplicat măsuri de constrângere față de abuzator, declarații ale copilului, părinților/reprezentanților sau responsabililor legali ai acestuia, precum și ale altor persoane/autorități/instituții cu atribuții în domeniul protecției copilului, care pot oferi informații relevante, caracteristici școlare);

		<p>domeniul protecției copilului, care pot oferi informații relevante, caracteristici școlare);</p> <p>8) fișele de monitorizare a implementării planului individual de asistență;</p> <p>9) fișele de revizuire a planului individual de asistență;</p> <p>10) fișa de transfer al cazului, după caz;</p> <p>11) fișa de închidere a dosarului.”;</p>	<p>8) fișele de monitorizare a implementării planului individual de asistență;</p> <p>9) fișele de revizuire a planului individual de asistență;</p> <p>10) fișa de transfer al cazului, după caz;</p> <p>11) fișa de închidere a dosarului.”;</p>
	<p>4) să acorde suport în organizarea activităților de informare a copiilor și părinților, persoanelor în grija cărora se află copiii, membrilor comunității privind modul de sesizare a cazurilor suspecte de violență, neglijare, exploatare și trafic al copiilor, precum și cadrul legal în domeniu;</p>	<p>la punctul 39:</p> <p>subpunctul 4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„4) să acorde suport în organizarea activităților de informare a copiilor și părinților, altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, membrilor comunității privind modul de sesizare a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, precum și cadrul normativ în domeniu;”;</p>	<p>4) să acorde suport în organizarea activităților de informare a copiilor și părinților, altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, membrilor comunității privind modul de sesizare a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, precum și cadrul normativ în domeniu.;</p>
	<p>5) să pună la dispoziția copiilor informații, mijloace și instrumente, inclusiv care asigură anonimatul, specifice vârstei și gradului de maturitate al acestora, pentru a raporta cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic din partea semenilor și adulților.</p>	<p>la subpunctul 5), cuvintele „<i>cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic</i>” se substituie cu cuvintele „<i>situațiile de risc în care se poate afla un copil</i>”;</p>	<p>5) să pună la dispoziția copiilor informații, mijloace și instrumente, inclusiv care asigură anonimatul, specifice vârstei și gradului de maturitate al acestora, pentru a raporta situațiile de risc în care se poate afla un copil din partea semenilor și adulților.</p>
	<p>1) organizarea activităților de prevenire primară a violenței, neglijării, exploatării și traficului în rîndul copiilor, ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rîndul părinților/persoanelor în grija cărora se află copiii;</p>	<p>subpunctul 1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rîndul copiilor, , ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rîndul părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului;”;</p>	<p>1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rîndul copiilor, , ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rîndul părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului;</p>

	<p>2) organizarea activităților de prevenire secundară a violenței, neglijării, exploatării și traficului de copii, care se adresează grupurilor cu risc crescut de a manifesta comportament violent sau grupurilor cu risc de victimizare, cum ar fi: copii și adolescenți care trăiesc în familii cu violență, copii cu risc de abandon școlar, cu absenteism din cauze familiale;</p>	<p>subpunctul 2) va avea următorul cuprins: ”2) organizarea activităților de prevenire secundară a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, care se adresează grupurilor cu risc crescut de a manifesta comportament violent sau grupurilor cu risc de victimizare, cum ar fi: copii și adolescenți care trăiesc în medii familiale violente, copii care prezintă absenteism nemotivat frecvent și risc de abandon școlar, copii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copii aflați în conflict cu legea.”</p>	<p>2) organizarea activităților de prevenire secundară a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, care se adresează grupurilor cu risc crescut de a manifesta comportament violent sau grupurilor cu risc de victimizare, cum ar fi: copii și adolescenți care trăiesc în medii familiale violente, copii care prezintă absenteism nemotivat frecvent și risc de abandon școlar, copii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copii aflați în conflict cu legea.</p>
	<p>3) organizarea activităților de prevenire terțiară a violenței, neglijării, exploatării și traficului adresate grupurilor afectate deja, în scopul prevenirii recidivelor, sancționării sau recuperării agresorilor, securității victimelor, recuperării sau tratării efectelor și consecințelor;</p>	<p>la subpunctul 3) cuvintele ”<i>violenței, neglijării, exploatării și traficului</i>” se substituie cu cuvintele ”<i>situațiilor de risc</i>”;</p>	<p>3) organizarea activităților de prevenire terțiară a situațiilor de risc adresate grupurilor afectate deja, în scopul prevenirii recidivelor, sancționării sau recuperării agresorilor, securității victimelor, recuperării sau tratării efectelor și consecințelor;</p>
	<p>5) monitorizarea copiilor plasați în diverse servicii sociale;</p>	<p>la subpunctul 5), după cuvântul „monitorizarea” se completează cu cuvântul „situației”;</p>	<p>5) monitorizarea situației copiilor plasați în diverse servicii sociale;</p>
	<p>1) organizarea activităților de prevenire primară a violenței, neglijării, exploatării și traficului în rîndul copiilor, ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rîndul părinților/persoanelor în grija cărora se află copiii;</p>	<p>la punctul 41: subpunctul 1) va avea următorul cuprins: „1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rîndul copiilor, ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare ale acestora, precum și în rîndul părinților/ altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copiilor (activități non-formale pentru copii privind informarea despre modul sănătos de viață, prevenirea consumului de alcool, droguri, alte substanțe nocive, consecințele acestor consumuri, sporirea accesului copiilor la servicii de sănătate prietenoase acestora, sprijin și mediere în relațiile cu familia și comunitatea; desfășurarea activităților de informare, educare și comunicare</p>	<p>1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rîndul copiilor, ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare ale acestora, precum și în rîndul părinților/ altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copiilor (activități non-formale pentru copii privind informarea despre modul sănătos de viață, prevenirea consumului de alcool, droguri, alte substanțe nocive, consecințele acestor consumuri, sporirea accesului copiilor la servicii de sănătate prietenoase acestora, sprijin și mediere în relațiile cu familia și comunitatea; desfășurarea activităților de informare, educare și comunicare pentru copii, tineri, părinți/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai</p>

		pentru copii, tineri, părinți/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și profesioniști, în limita competențelor funcționale; oferirea consilierii individuale și de grup copiilor; desfășurarea activităților de prevenire a violenței în familie, în societate și în școală; alte activități relevante);”;	copilului și profesioniști, în limita competențelor funcționale; oferirea consilierii individuale și de grup copiilor; desfășurarea activităților de prevenire a violenței în familie, în societate și în școală; alte activități relevante);
	3) consultarea părinților/ persoanelor în grija cărora se află copiii, viitorilor părinți în vederea identificării necesităților de îngrijire adecvată a copiilor, prevenirii violenței, neglijării, exploatării și traficului.	la subpunctul 3), cuvintele „ <i>persoanelor în grija cărora se află copiii</i> ” se substituie cu textul „ <i>altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului</i> ”;	3) consultarea părinților/ altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, viitorilor părinți în vederea identificării necesităților de îngrijire adecvată a copiilor, prevenirii violenței, neglijării, exploatării și traficului.
	1) acordarea suportului în organizarea activităților de prevenire primară a violenței, neglijării, exploatării și traficului în rîndul copiilor, ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rîndul părinților/persoanelor în grija cărora se află copiii;	La punctul 43: la subpunctul 1), cuvintele „ <i>violenței, neglijării, exploatării și traficului</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>situațiilor de risc în rîndul copiilor</i> ”, iar cuvintele „ <i>persoanelor în grija cărora se află copiii</i> ” se substituie cu textul „ <i>altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copiilor</i> ”;	1) acordarea suportului în organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rîndul copiilor, ținîndu-se cont de particularitățile de vîrstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rîndul părinților/ altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului;
	-	se completează cu subpunctul 1 ¹⁾ următorul cuprins: „1 ¹⁾ informarea despre modul de viață sănătos, beneficiile practicării activităților de educație fizică și sport, elaborarea și implementarea programelor de mentorat, de prevenire a tulburărilor de comportament, de prevenire a violenței, bullying-ului, abuzului în mediul on-line, a conflictelor în mediul educațional, programelor de dezvoltare a competențelor pro-sociale, abilităților de comunicare, relaționare și adaptare la situațiile solicitante ale vieții, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor, gestionarea situațiilor conflictuale, depășirea situațiilor de criză și risc; implicarea copiilor în	1 ¹⁾ informarea despre modul de viață sănătos, beneficiile practicării activităților de educație fizică și sport, elaborarea și implementarea programelor de mentorat, de prevenire a tulburărilor de comportament, de prevenire a violenței, bullying-ului, abuzului în mediul on-line, a conflictelor în mediul educațional, programelor de dezvoltare a competențelor pro-sociale, abilităților de comunicare, relaționare și adaptare la situațiile solicitante ale vieții, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor, gestionarea situațiilor conflictuale, depășirea situațiilor de criză și risc; implicarea copiilor în activități școlare/extrascolare, care pun în valoare

		<p>activități școlare/extrașcolare, care pun în valoare interesele, capacitățile și potențialul acestora, în acțiuni de voluntariat, secții sportive, cercuri și cluburi pe interese, ateliere de creație; implementarea programelor de educație parentală; organizarea, în clasele în care își fac studiile copiii din categoriile copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea, lecții/instruiri tematice cu scop informativ și educativ, cu participarea reprezentanților poliției, instituțiilor medicale, altor specialiști relevanți, despre fenomenul violenței, delincvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor antisociale cu caracter nociv pentru societate sau dacă intră în conflict cu legea; oferirea suportului în obținerea unei calificări profesionale, asigurarea de consiliere profesională/vocațională;”;</p>	<p>interesele, capacitățile și potențialul acestora, în acțiuni de voluntariat, secții sportive, cercuri și cluburi pe interese, ateliere de creație; implementarea programelor de educație parentală; organizarea, în clasele în care își fac studiile copiii din categoriile copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea, lecții/instruiri tematice cu scop informativ și educativ, cu participarea reprezentanților poliției, instituțiilor medicale, altor specialiști relevanți, despre fenomenul violenței, delincvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor antisociale cu caracter nociv pentru societate sau dacă intră în conflict cu legea; oferirea suportului în obținerea unei calificări profesionale, asigurarea de consiliere profesională/vocațională;</p>
	<p>45. În vederea prevenirii și identificării timpurii a copiilor expuși riscului de violență, neglijare, exploatare și trafic, angajații poliției monitorizează, în cooperare cu membrii echipei multidisciplinare, familiile care prezintă diverse riscuri pentru copii și îi informează pe aceștia despre cadrul legal în domeniul protecției copilului.</p>	<p>punctul 45 va avea următorul cuprins: „45. În vederea prevenirii și identificării timpurii a copiilor expuși situațiilor de risc, angajații poliției întreprind următoarele acțiuni: cartografiază zonele cu risc criminogen crescut, asigură supravegherea crescută a acestor zone și colectează informații cu privire la riscuri de comitere a infracțiunilor și contravențiilor, participă la orele de informare în scop educativ organizate de către instituțiile de învățământ, precum și în cadrul unor ședințe tematice, organizate de către Consiliile raionale/municipale pentru tineret, privind fenomenul violenței, delincvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor</p>	<p>45. În vederea prevenirii și identificării timpurii a copiilor expuși situațiilor de risc, angajații poliției întreprind următoarele acțiuni: cartografiază zonele cu risc criminogen crescut, asigură supravegherea crescută a acestor zone și colectează informații cu privire la riscuri de comitere a infracțiunilor și contravențiilor, participă la orele de informare în scop educativ organizate de către instituțiile de învățământ, precum și în cadrul unor ședințe tematice, organizate de către Consiliile raionale/municipale pentru tineret, privind fenomenul violenței, delincvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor antisociale cu caracter nociv</p>

		antisociale cu caracter nociv pentru societate sau dacă intră în conflict cu legea; efectuează lucrul de prevenire a comiterii repetate a actelor de violență în familie/în societate; asigură vizitarea și monitorizarea în cooperare cu membrii echipei multidisciplinare a familiilor care prezintă diverse riscuri pentru copii și informează membrii familiei despre cadrul normativ în domeniul protecției copilului; participă la documentarea cauzelor cu implicarea copiilor; exercită măsuri de prevenție generală (verificarea diverselor locuri unde se pot aduna copiii pentru consum de alcool/droguri/alte substanțe nocive, etc.); realizează alte activități relevante.”;	pentru societate sau dacă intră în conflict cu legea; efectuează lucrul de prevenire a comiterii repetate a actelor de violență în familie/în societate; asigură vizitarea și monitorizarea în cooperare cu membrii echipei multidisciplinare a familiilor care prezintă diverse riscuri pentru copii și informează membrii familiei despre cadrul normativ în domeniul protecției copilului; participă la documentarea cauzelor cu implicarea copiilor; exercită măsuri de prevenție generală (verificarea diverselor locuri unde se pot aduna copiii pentru consum de alcool/droguri/alte substanțe nocive, etc.); realizează alte activități relevante.”;
	-	se completează cu punctul 45 ¹ cu următorul cuprins: „45 ¹ . În vederea combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și ale copiilor în conflict cu legea sunt elaborate și implementate programe, măsuri și servicii sociale specializate și cu specializare înaltă.”;	45 ¹ . În vederea combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și ale copiilor în conflict cu legea sunt elaborate și implementate programe, măsuri și servicii sociale specializate și cu specializare înaltă.
46. Angajații poliției identifică și/sau se autosesizează despre cazurile suspecte de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului, în baza sesizărilor parvenite din partea părinților/persoanei în grija căreia se află copilul, specialiștilor care lucrează cu copiii (protecția drepturilor copilului, asistenți sociali, pedagogi, psihologi, medici/asistenți medicali, juriști, inspectori de muncă etc.), oricăror altor persoane din comunitate, parvenite prin telefon, fax, mass-media, rețeaua Internet, alte surse de informare.	la punctul 46, cuvintele „ <i>de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului</i> ” se exclud, iar cuvintele „ <i>parvenite din partea părinților/persoanei în grija căreia se află copilul, specialiștilor care lucrează cu copiii (protecția drepturilor copilului</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>recepționate din partea părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, specialiștilor care lucrează cu copiii (inclusiv specialiști în protecția drepturilor copilului</i>	46. Angajații poliției identifică și/sau se autosesizează despre cazurile suspecte, în baza sesizărilor recepționate din partea părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, specialiștilor care lucrează cu copiii (inclusiv specialiști în protecția drepturilor copilului, asistenți sociali, pedagogi, psihologi, medici/asistenți medicali, juriști, inspectori de muncă etc.), oricăror altor persoane din comunitate, parvenite prin telefon, fax, mass-media, rețeaua Internet, alte surse de informare.	

	47. Sesizările, plîngerile, denunțurile, autodenunțurile și autosesizările privind cazurile de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului se înregistrează, conform prevederilor legale și actelor normative în domeniu. Totodată, informația este expediată conform pct. 6 subpct. 1) și 2) ale prezentelor Instrucțiuni.	la punctul 47, cuvântul „expediată” se substituie cu cuvântul „transmisă”, iar cuvintele „ale prezentelor Instrucțiuni” se exclud;	47. Sesizările, plîngerile, denunțurile, autodenunțurile și autosesizările privind cazurile de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului se înregistrează, conform prevederilor legale și actelor normative în domeniu. Totodată, informația este transmisă conform pct. 6 subpct. 1) și 2).
	la punctul 50: 2) monitorizează respectarea de către abuzator a prevederilor ordonanței de protecție și respectarea măsurii preventive de arest la domiciliu;	la punctul 50: la subpunctul 2), după cuvântul „abuzator” se completează cu textul „/agresor”;	2) monitorizează respectarea de către abuzator/ agresor a prevederilor ordonanței de protecție și respectarea măsurii preventive de arest la domiciliu;
	3) asigură evidența nominală a abuzatorilor;	la subpunctul 3), după cuvântul „abuzatorilor” se completează cu textul „/agresorilor”;	3) asigură evidența nominală a abuzatorilor/ agresorilor ;
	-	se completează cu subpunctul 6) cu următorul cuprins: ”6) În cadrul examinării cauzelor penale/contravenționale privind copiii, reprezentanții organelor de ocrotire a normelor de drept vor stabili obligatoriu următoarele circumstanțe: a) vârsta copilului; b) condițiile în care trăiește și este educat copilul, gradul de dezvoltare intelectuală, volitivă și psihologică a lui, particularitățile caracterului și temperamentului, interesele și necesitățile lui, identificate în procesul de instrumentare a cazului; c) dacă copilul se simte în siguranță și dacă sunt necesare intervenții pentru asigurarea măsurilor urgente de protecție, precum și	6) În cadrul examinării cauzelor penale/contravenționale privind copiii, reprezentanții organelor de ocrotire a normelor de drept vor stabili obligatoriu următoarele circumstanțe: j) vârsta copilului; k) condițiile în care trăiește și este educat copilul, gradul de dezvoltare intelectuală, volitivă și psihologică a lui, particularitățile caracterului și temperamentului, interesele și necesitățile lui, identificate în procesul de instrumentare a cazului; l) dacă copilul se simte în siguranță și dacă sunt necesare intervenții pentru asigurarea măsurilor urgente de protecție, precum și

		<p>asigurarea referii către serviciile de asistență medicală de urgență, în caz de necesitate;</p> <p>d) care sunt persoanele de încredere din anturajul copilului (prieteni, rude, vecini, pedagogi, preot, etc.) de la care ar putea fi obținută mai multă informație, precum și rețelele de suport (rude, vecini, prieteni de familie) cărora copilul le poate fi încredințat în cazul necesității aplicării de către autoritatea tutelară locală a măsurii de plasament de urgență;</p> <p>e) care sunt planurile copilului pentru viitor (pentru a putea fi prevenite potențiale situații de suicid, fugă de acasă, etc.), precum și care sunt necesitățile de suport ale acestuia (care pot fi de natură medicală, socială, educațională, juridică), identificate în procesul de instrumentare a cazului;</p> <p>f) dacă este informat copilul, ținând cont de vârsta și gradul de maturitate a acestuia, despre drepturile pe care le are, măsurile de protecție propuse și serviciile de suport care urmează a-i fi acordate;</p> <p>g) dacă reprezentantul legal/responsabilul legal al copilului a fost informat obligatoriu despre infracțiunea/contravenția comisă de copil, respectându-se dreptul acestuia la apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului la fiecare etapă procedurală de audiere a copilului. Doar în cazurile de imposibilitate a prezentării părinților/altor reprezentanți legali din motive obiective, la audierea copilului, să se dispună participarea autorității tutelare teritoriale în calitate de reprezentant legal.</p> <p>h) influența adulților sau a altor copii asupra copilului expus riscului de a comite</p>	<p>asigurarea referii către serviciile de asistență medicală de urgență, în caz de necesitate;</p> <p>m) care sunt persoanele de încredere din anturajul copilului (prieteni, rude, vecini, pedagogi, preot, etc.) de la care ar putea fi obținută mai multă informație, precum și rețelele de suport (rude, vecini, prieteni de familie) cărora copilul le poate fi încredințat în cazul necesității aplicării de către autoritatea tutelară locală a măsurii de plasament de urgență;</p> <p>n) care sunt planurile copilului pentru viitor (pentru a putea fi prevenite potențiale situații de suicid, fugă de acasă, etc.), precum și care sunt necesitățile de suport ale acestuia (care pot fi de natură medicală, socială, educațională, juridică), identificate în procesul de instrumentare a cazului;</p> <p>o) dacă este informat copilul, ținând cont de vârsta și gradul de maturitate a acestuia, despre drepturile pe care le are, măsurile de protecție propuse și serviciile de suport care urmează a-i fi acordate;</p> <p>p) dacă reprezentantul legal/responsabilul legal al copilului a fost informat obligatoriu despre infracțiunea/contravenția comisă de copil, respectându-se dreptul acestuia la apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului la fiecare etapă procedurală de audiere a copilului. Doar în cazurile de imposibilitate a prezentării părinților/altor reprezentanți legali din motive obiective, la audierea copilului, să se dispună participarea autorității tutelare teritoriale în calitate de reprezentant legal.</p> <p>q) influența adulților sau a altor copii asupra copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau în cazul copilului aflat în conflict cu legea;</p>
--	--	--	---

		<p>infrafracțiuni sau în cazul copilului aflat în conflict cu legea;</p> <p>i) cauzele și condițiile care au contribuit la săvârșirea infracțiunii.”;</p>	<p>r) cauzele și condițiile care au contribuit la săvârșirea infracțiunii.”;</p>
	-	<p>se completează cu punctul 50¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„50¹. Instituțiile de drept/ofițerul de sector informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau cu copiii aflați în conflict cu legea și efectele acestora, conform procedurii managementului de caz.”;</p>	<p>„50¹. Instituțiile de drept/ofițerul de sector informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau cu copiii aflați în conflict cu legea și efectele acestora, conform procedurii managementului de caz.”;</p>
	<p>52. Conducătorul instituției medico-sanitare:</p> <p>1) raportează cazurile suspecte sau confirmate de violență sexuală, vătămări corporale, neglijare, forme grave de exploatare a copilului din partea lucrătorilor instituției, părinților și altor persoane, conform procedurilor stabilite în prezentele Instrucțiuni;</p>	<p>yy) la punctul 52: subpunctul 1), după cuvântul „părinților” se completează cu textul „/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;</p>	<p>52. Conducătorul instituției medico-sanitare:</p> <p>1) raportează cazurile suspecte sau confirmate de violență sexuală, vătămări corporale, neglijare, forme grave de exploatare a copilului din partea lucrătorilor instituției, părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și altor persoane, conform procedurilor stabilite în prezentele Instrucțiuni;</p>
	<p>3) în funcție de forma violenței, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției pentru examinarea / soluționarea cazului, care stabilește cine va comunica separat cu copilul, elaborând un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență, inclusiv pentru părinții copilului/persoanele în grija cărora se află copilul, consultând acțiunile planificate cu copilul. [...]</p>	<p>subpunctul 3), prima propoziție va avea următorul cuprins:</p> <p>„3) în funcție de forma violenței sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției pentru examinarea/soluționarea cazului, care stabilește cine va comunica separat cu copilul, elaborând un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, inclusiv pentru părinții</p>	<p>„3) în funcție de forma violenței sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției pentru examinarea/soluționarea cazului, care stabilește cine va comunica separat cu copilul, elaborând un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, inclusiv pentru părinții</p>

		copilului/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, consultând acțiunile planificate cu copilul și reprezentanții legali ai acestuia”;	copilului/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, consultând acțiunile planificate cu copilul și reprezentanții legali ai acestuia”; [...]
	4) asigură efectuarea, în cel mult 24 ore, a consultării copilului victimă în scopul depistării simptomelor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului;	subpunctul 4), după cuvântul „victimă” se completează cu cuvintele „sau a copilului aflat în altă situație de risc”;	4) asigură efectuarea, în cel mult 24 ore, a consultării copilului victimă sau a copilului aflat în altă situație de risc în scopul depistării simptomelor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului;
	-	se completează cu subpunctul 9) cu următorul cuprins: „9) acordă asistență medicală și reabilitare psiho-socială, oferă servicii de consiliere medicală și psihologică, examinare și testare medicală (de ex., testarea voluntară la HIV, sarcină) gratuite.”;	9) acordă asistență medicală și reabilitare psiho-socială, oferă servicii de consiliere medicală și psihologică, examinare și testare medicală (de ex., testarea voluntară la HIV, sarcină) gratuite.
	53. În cazurile de violență față de copii comise de către personalul medical sau alți lucrători ai instituției medico-sanitare suplimentar acțiunilor întreprinse conform pct. 6 al prezentelor Instrucțiuni, conducătorul instituției informează Ministerul Sănătății. În cazul municipiului Chișinău se informează Direcția Sănătății a Consiliului Municipal, iar aceasta, la rândul său, informează Ministerul Sănătății.	la punctul 53, cuvântul „copii” se substituie cu cuvântul „copil”, cuvintele „ <i>Direcția Sănătății</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>subdiviziunea responsabilă de domeniul sănătății</i> ”, iar cuvintele „ <i>al prezentelor Instrucțiuni</i> ” se exclud;	53. În cazurile de violență față de copil comise de către personalul medical sau alți lucrători ai instituției medico-sanitare suplimentar acțiunilor întreprinse conform pct. 6, conducătorul instituției informează Ministerul Sănătății. În cazul municipiului Chișinău se informează subdiviziunea responsabilă de domeniul sănătății a Consiliului Municipal, iar aceasta, la rândul său, informează Ministerul Sănătății.
	54. Lucrătorii instituției medico-sanitare care cunosc că conducătorul instituției a sesizat instituțiile cu atribuții în protecția copilului privind cazul suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic nu vor divulga/comunica acest fapt părinților/persoanelor în grija cărora se află copilul, suspecti de comiterea acțiunilor de violență, neglijare, exploatare și	la punctul 54, în prima parte a propoziției cuvintele „ <i>de violență, neglijare, exploatare și trafic</i> ” se exclud;	54. Lucrătorii instituției medico-sanitare care cunosc că conducătorul instituției a sesizat instituțiile cu atribuții în protecția copilului privind cazul suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic nu vor divulga/comunica acest fapt părinților/ persoanelor în grija cărora se află copilul , suspecti de comiterea acțiunilor de

	trafic, pînă nu va fi garantată siguranța copilului.		violență, neglijare, exploatare și trafic, pînă nu va fi garantată siguranța copilului.
	55. Copiii în situație de risc care necesită îngrijiri/asistență medicală nu vor fi lăsați în supravegherea persoanei suspecte de săvîrșirea acțiunilor de violență, neglijare, exploatare și trafic.	la punctul 55: în partea dispozitivă, în prima propoziție, cuvântul „Copiii în situație de risc” se substituie cu cuvântul „Copilul aflat în situație de risc”, iar cuvintele „nu vor fi lăsați” se substituie cu cuvintele „nu va fi lăsat”;	55. Copilul aflat în situație de risc care necesită îngrijiri/asistență medicală nu va fi lăsat în supravegherea persoanei suspecte de săvîrșirea acțiunilor de violență, neglijare, exploatare și trafic
	1) dacă copilul necesită îngrijiri medicale complexe, acesta se spitalizează, iar medicul acționează conform pct. 6 al prezentelor Instrucțiuni;	la subpunctul 1), cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclude;	1) dacă copilul necesită îngrijiri medicale complexe, acesta se spitalizează, iar medicul acționează conform pct. 6.
	56. Conducătorul instituției medico-sanitare informează părinții/persoana în grija căreia se află copilul despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul de management clinic în continuare.	punctul 56 va avea următorul cuprins: „56. Conducătorul instituției medico-sanitare informează părinții/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul terapeutic în continuare.”;	56. Conducătorul instituției medico-sanitare informează părinții/ alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul de management clinic în continuare.
	57. [...] Documentația medicală în original este păstrată în instituția medico-sanitară și nu se eliberează părinților/persoanelor în grija cărora se află copilul.	la punctul 57, în a doua propoziției cuvintele „persoanelor în grija cărora se află copilul” se substituie cu textul „altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;	57. [...] Documentația medicală în original este păstrată în instituția medico-sanitară și nu se eliberează părinților/ altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului .
	60. Orice lucrător al instituției de învățămînt este obligat să completeze fișa de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic și să transmită informația directorului instituției sau coordonatorului.	la punctul 60 cuvântul „lucrător” se substituie cu cuvântul „angajat”, iar cuvintele „a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic” se exclude;	60. Orice angajat al instituției de învățămînt este obligat să completeze fișa de sesizare a cazului suspect și să transmită informația directorului instituției sau coordonatorului.

	-	se completează cu punctul 60 ¹ cu următorul cuprins: „60 ¹ . Instituțiile de învățământ referă cazul suspect ai copiilor, care din diferite motive sunt marginalizați sau excluși în procesul accederii și realizării unui program de educație obligatoriu, pentru evaluare la Serviciul raional/municipal de asistență psihopedagogică; informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii subiecți ai Instrucțiunilor în cauză și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz.”;	„60 ¹ . Instituțiile de învățământ referă cazul suspect ai copiilor, care din diferite motive sunt marginalizați sau excluși în procesul accederii și realizării unui program de educație obligatoriu, pentru evaluare la Serviciul raional/municipal de asistență psihopedagogică; informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii subiecți ai Instrucțiunilor în cauză și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz.”;
	1) raportează cazurile suspecte sau confirmate de violență sexuală, vătămări corporale, neglijare, forme grave de exploatare a copilului din partea angajaților instituției, părinților și altor persoane, conform procedurilor prezentelor Instrucțiuni;	la punctul 61: la subpunctul 1), după cuvântul „ <i>părinților</i> ” se completează cu cuvintele „ <i>/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului</i> ”;	1) raportează cazurile suspecte sau confirmate de violență sexuală, vătămări corporale, neglijare, forme grave de exploatare a copilului din partea angajaților instituției, părinților/ altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și altor persoane, conform procedurilor prezentei Instrucțiuni;
	2) soluționează în cadrul instituției cazurile de violență fizică, psihologică, între copii.	subpunctul 2) se completează cu cuvintele „ <i>sau în care sunt implicați copiii</i> ”;	2) soluționează în cadrul instituției cazurile de violență fizică, psihologică, între copii sau în care sunt implicați copiii .
	62. În cazurile de violență, exploatare, trafic al copilului, comise de cadrele didactice sau de alt personal al instituției de învățământ, suplimentar acțiunilor întreprinse conform pct. 61 subpct. 1) al prezentelor Instrucțiuni, directorul/coordonatorul informează Direcția generală învățământ, tineret și sport, care, la rândul ei, informează Ministerul Educației.	la punctul 62, cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;	62. În cazurile de violență, exploatare, trafic al copilului, comise de cadrele didactice sau de alt personal al instituției de învățământ, suplimentar acțiunilor întreprinse conform pct. 61 subpct. 1), directorul/coordonatorul informează Direcția generală învățământ, tineret și sport, care, la rândul ei, informează Ministerul Educației și Cercetării.
	la punctul 63: În cazurile prevăzute la pct. 61 subpct. 1) al prezentelor Instrucțiuni directorul instituției:	la punctul 63: în partea dispozitivă, cuvintele „ <i>al prezentelor Instrucțiuni</i> ” se exclud;	În cazurile prevăzute la pct. 61 subpct. 1) directorul instituției:

	3) eliberează, la solicitarea autorității tutelare, documentele copilului pentru a fi transferat temporar în altă instituție de învățământ, în cazul aplicării unei forme de protecție/măsurilor urgente de protecție a copilului, în condițiile pct. 15 al prezentelor Instrucțiuni, ce implică schimbarea domiciliului copilului.	la subpunctul 3), cuvintele „ <i>al prezentelor Instrucțiuni</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>sau, după caz, în condițiile pct. 27¹</i> ”;	3) eliberează, la solicitarea autorității tutelare, documentele copilului pentru a fi transferat temporar în altă instituție de învățământ, în cazul aplicării unei forme de protecție/măsurilor urgente de protecție a copilului, în condițiile pct. 15 sau, după caz, în condițiile pct. 27¹ , ce implică schimbarea domiciliului copilului.
64. În cazurile prevăzute la pct. 61 subpct. 1) al prezentelor Instrucțiuni coordonatorul:		la punctul 64: în partea dispozitivă, cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclude;	64. În cazurile prevăzute la pct. 61 subpct. 1) coordonatorul:
1) în funcție de forma de violență, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției, pentru examinarea cazului, membrii căruia stabilesc cine va comunica separat cu copilul (copiii), după care elaborează un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență, inclusiv pentru părinții copilului, consultând, după caz, planul de intervenție cu copilul.	1) în funcție de forma de violență, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției, pentru examinarea cazului, membrii căruia stabilesc cine va comunica separat cu copilul (copiii), după care elaborează un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență, inclusiv pentru părinții copilului, consultând, după caz, planul de intervenție cu copilul.	la subpunctul 1): în prima propoziție cuvintele „ <i>consultând, după caz, planul de intervenție cu copilul</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>alți reprezentanți legali / responsabili legali ai copilului, consultând, planul de intervenție cu copilul și reprezentanții legali/responsabilii legali ai acestuia</i> ”;	1) în funcție de forma de violență, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției, pentru examinarea cazului, membrii căruia stabilesc cine va comunica separat cu copilul (copiii), după care elaborează un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență, inclusiv pentru părinții copilului, alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, consultând, planul de intervenție cu copilul și reprezentanții legali/responsabilii legali ai acestuia.
La elaborarea și implementarea planului de intervenție, după caz, pot fi implicați și alți specialiști din afara instituției de învățământ, precum și alte servicii sociale primare sau specializate;		în a doua propoziție, cuvintele „după caz, pot fi” se substituie cu cuvintele „la necesitate, sunt”;	La elaborarea și implementarea planului de intervenție, la necesitate, sunt implicați și alți specialiști din afara instituției de învățământ, precum și alte servicii sociale primare sau specializate;
2) informează părinții/persoana în grija căreia se află copilul despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul de intervenție elaborat;	2) informează părinții/persoana în grija căreia se află copilul despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul de intervenție elaborat;	la subpunctul 2), cuvintele „ <i>persoana în grija căreia se află copilul</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului</i> ”;	2) informează părinții/ alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul de intervenție elaborat;
3) ține evidența cazurilor examinate în cadrul instituției în registre separate;	3) ține evidența cazurilor examinate în cadrul instituției în registre separate;	la subpunctul 3), cuvintele „ <i>registre separate</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>registru separat</i> ”;	3) ține evidența cazurilor examinate în cadrul instituției în registre separate registru separat ;

	<p>65. Lucrătorii instituției de învățământ care cunosc că conducătorul/ coordonatorul a sesizat instituțiile cu atribuții în protecția copilului privind cazul suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic nu vor divulga/comunica acest fapt părinților/tutorilor/persoanei în grija căreia se află copilul, suspecti de comiterea acțiunilor de abuz, pînă nu va fi garantată siguranța copilului.</p>	<p>la punctul 65, cuvintele „<i>de violență, neglijare, exploatare și trafic</i>” se exclud.</p>	<p>65. Lucrătorii instituției de învățământ care cunosc că conducătorul/coordonatorul a sesizat instituțiile cu atribuții în protecția copilului privind cazul suspect nu vor divulga/comunica acest fapt părinților/tutorilor/persoanei în grija căreia se află copilul, suspecti de comiterea acțiunilor de abuz, pînă nu va fi garantată siguranța copilului.</p>
-		<p>se completează cu Secțiunea a 4-a cu următorul cuprins:</p> <p style="text-align: center;">„Secțiunea a 4-a Procedura de intervenție a lucrătorilor Biroului de probațiune teritorial în cazurile copilului expus riscului de a comite infrațiuni, copilului în conflict cu legea</p> <p>66. Probațiunea în privința copiilor se desfășoară ținându-se cont de obligația respectării interesului superior al copilului și avînd scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, socializarea și reintegrarea acestuia în familia biologică, extinsă și în comunitate. Acțiunile de probațiune în privința copiilor se vor axa pe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) asigurarea procesului de reabilitare psihosocială și pedagogică a copilului, psihopedagogică a personalității copilului aflat în conflict cu legea penală; 2) abordarea fiecărui caz în mod individual și cu atenție sporită, ținînd cont de particularitățile personale și ale vârstei; 3) stabilirea și menținerea relațiilor cu serviciile de protecție a drepturilor copilului; 	<p style="text-align: center;">Secțiunea a 4-a Procedura de intervenție a lucrătorilor Biroului de probațiune teritorial în cazurile copilului expus riscului de a comite infrațiuni, copilului în conflict cu legea</p> <p>66. Probațiunea în privința copiilor se desfășoară ținându-se cont de obligația respectării interesului superior al copilului și avînd scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, socializarea și reintegrarea acestuia în familia biologică, extinsă și în comunitate. Acțiunile de probațiune în privința copiilor se vor axa pe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) asigurarea procesului de reabilitare psihosocială și pedagogică a copilului, psihopedagogică a personalității copilului aflat în conflict cu legea penală; 2) abordarea fiecărui caz în mod individual și cu atenție sporită, ținînd cont de particularitățile personale și ale vârstei; 3) stabilirea și menținerea relațiilor cu serviciile de protecție a drepturilor copilului;

		<p>4) monitorizarea situației pre- și postintegratoare a copilului în familie;</p> <p>5) dezvoltarea capacității familiei și comunității de a asigura și promova respectarea drepturilor copilului în vederea prevenirii situațiilor de dificultate pentru copil.</p> <p>67. În cadrul desfășurării activităților de probațiune cu copiii aflați în conflict cu legea, personalul organelor de probațiune vor antrena autoritatea tutelară locală/teritorială, fiind parte în cadrul echipei multidisciplinare.</p> <p>68. Consilierul de probațiune informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia, asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii aflați în conflict cu legea și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz și acțiunilor stipulate în plan.</p> <p>69. La excluderea de la evidență a copilului - subiect al probațiunii, Biroul de probațiune teritorial informează preliminar autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului, în vederea asigurării evidenței, intervenției și monitorizării cazului.</p> <p>70. La eliberarea copilului din instituția penitenciară, Administrația Națională a Penitenciarelor asigură:</p> <p>1) informarea preliminară despre acest fapt, cu 6 luni înainte de eliberarea copilului din instituția penitenciară a autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului, care va realiza măsurile de integrare în familia biologică/ extinsă sau va decide asupra formei de protecție aplicate copilului, după caz;</p> <p>2) notificarea Inspectoratului de poliție teritorial.</p>	<p>4) monitorizarea situației pre- și postintegratoare a copilului în familie;</p> <p>5) dezvoltarea capacității familiei și comunității de a asigura și promova respectarea drepturilor copilului în vederea prevenirii situațiilor de dificultate pentru copil.</p> <p>67. În cadrul desfășurării activităților de probațiune cu copiii aflați în conflict cu legea, personalul organelor de probațiune vor antrena autoritatea tutelară locală/teritorială, fiind parte în cadrul echipei multidisciplinare.</p> <p>68. Consilierul de probațiune informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia, asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii aflați în conflict cu legea și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz și acțiunilor stipulate în plan.</p> <p>69. La excluderea de la evidență a copilului - subiect al probațiunii, Biroul de probațiune teritorial informează preliminar autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului, în vederea asigurării evidenței, intervenției și monitorizării cazului.</p> <p>70. La eliberarea copilului din instituția penitenciară, Administrația Națională a Penitenciarelor asigură:</p> <p>1) informarea preliminară despre acest fapt, cu 6 luni înainte de eliberarea copilului din instituția penitenciară a autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului, care va realiza măsurile de integrare în familia biologică/ extinsă sau va decide asupra formei de protecție aplicate copilului, după caz;</p> <p>2) notificarea Inspectoratului de poliție teritorial.</p>
--	--	--	--

		<p>71. În situațiile menționate la pct. 69 și 70, Biroul de probațiune și administrația centrului de detenție realizează și prezintă autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului și Inspectoratului de poliție un raport de evaluare a riscului de a comite repetat o infracțiune/contravenție de către copilul vizat și acțiunile realizate în vederea pregătirii copilului pentru eliberarea din detenție.</p> <p>72. În dependență de riscul evaluat de a comite repetat o infracțiune/contravenție, menționat în pct. 71, completat de imposibilitatea integrării copilului în familia biologică/extinsă, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului aplică prevederile pct. 32³.</p> <p>73. În cazul schimbării locului de trai în altă localitate a familiei copilului, împreună cu raportul privind evaluarea situației copilului în care este stabilită o măsură de protecție menționată în pct. 27¹, alin. 1) și 4), managerul de caz transferă dosarul către autoritatea tutelară locală din localitatea respectivă, care va aplica prevederile prezentei Instrucțiuni.</p> <p>74. Autoritatea tutelară locală asigură monitorizarea situației copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau copilului aflat în conflict cu legea, în privința căruia sunt aplicate măsuri și servicii de protecție și întocmește, lunar sau la necesitate, rapoarte privind situația copilului. Rapoartele întocmite de autoritatea tutelară locală se prezintă la autoritatea tutelară teritorială în termen de 3 zile de la întocmire.”;</p>	<p>71. În situațiile menționate la pct. 69 și 70, Biroul de probațiune și administrația centrului de detenție realizează și prezintă autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului și Inspectoratului de poliție un raport de evaluare a riscului de a comite repetat o infracțiune/contravenție de către copilul vizat și acțiunile realizate în vederea pregătirii copilului pentru eliberarea din detenție.</p> <p>72. În dependență de riscul evaluat de a comite repetat o infracțiune/contravenție, menționat în pct. 71, completat de imposibilitatea integrării copilului în familia biologică/extinsă, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului aplică prevederile pct. 32³.</p> <p>73. În cazul schimbării locului de trai în altă localitate a familiei copilului, împreună cu raportul privind evaluarea situației copilului în care este stabilită o măsură de protecție menționată în pct. 27¹, alin. 1) și 4), managerul de caz transferă dosarul către autoritatea tutelară locală din localitatea respectivă, care va aplica prevederile prezentei Instrucțiuni.</p> <p>74. Autoritatea tutelară locală asigură monitorizarea situației copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau copilului aflat în conflict cu legea, în privința căruia sunt aplicate măsuri și servicii de protecție și întocmește, lunar sau la necesitate, rapoarte privind situația copilului. Rapoartele întocmite de autoritatea tutelară locală se prezintă la autoritatea tutelară teritorială în termen de 3 zile de la întocmire.”;</p>
	-	<p>se completează cu Capitolul IV cu următorul cuprins:</p> <p style="text-align: center;">„Capitolul IV.</p>	<p style="text-align: center;">Capitolul IV.</p>

Mecanismul de coordonare la nivel central a politicilor și practicilor de lucru pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea

75. În vederea prevenirii și combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea, la nivel de politici, pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale se creează Consiliul consultativ pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea.

76. Misiunea Consiliului consultativ este de a monitoriza și de a asigura implementarea mecanismului intersectorial de cooperare pentru protecția și promovarea drepturilor copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

77. Consiliul consultativ are următoarele obiective (*în continuare – Consiliu*):

1) consolidarea parteneriatului între autoritățile responsabile care au în competență prevenirea, protecția, sprijinul și intervenția în cazul copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

2) examinarea cazurilor și a măsurilor aplicate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

3) examinarea problemelor întâmpinate în cadrul cooperării intersectoriale și identificarea soluțiilor optime pentru consolidarea mecanismului intersectorial de cooperare;

Mecanismul de coordonare la nivel central a politicilor și practicilor de lucru pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea

75. În vederea prevenirii și combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea, la nivel de politici, pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale se creează Consiliul consultativ pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea.

76. Misiunea Consiliului consultativ este de a monitoriza și de a asigura implementarea mecanismului intersectorial de cooperare pentru protecția și promovarea drepturilor copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

77. Consiliul consultativ are următoarele obiective (*în continuare – Consiliu*):

5) consolidarea parteneriatului între autoritățile responsabile care au în competență prevenirea, protecția, sprijinul și intervenția în cazul copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

6) examinarea cazurilor și a măsurilor aplicate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

7) examinarea problemelor întâmpinate în cadrul cooperării intersectoriale și identificarea soluțiilor optime pentru consolidarea mecanismului intersectorial de cooperare;

8) înaintarea propunerilor privind îmbunătățirea cadrului normativ care vizează

		<p>4) înaintarea propunerilor privind îmbunătățirea cadrului normativ care vizează copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copiii aflați în conflict cu legea.</p> <p>78. Din componența Consiliului fac parte reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Educației și Cercetării, Inspectoratului Național de Probațiune, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Inspectoratului General al Poliției, Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, reprezentanții societății civile, precum și ai Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului.</p> <p>79. În activitatea sa, Consiliul poate invita și alți experți naționali sau internaționali, în dependență de caz.”.</p>	<p>copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copiii aflați în conflict cu legea.</p> <p>78. Din componența Consiliului fac parte reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Educației și Cercetării, Inspectoratului Național de Probațiune, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Inspectoratului General al Poliției, Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, reprezentanții societății civile, precum și ai Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului.</p> <p>79. În activitatea sa, Consiliul poate invita și alți experți naționali sau internaționali, în dependență de caz.</p>
--	--	---	---

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău

Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

12 martie 2024, nr. 12/1285

CERERE**privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului de act
care urmează a fi anunțat în cadrul ședinței secretarilor generali**

Nr.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
3.	Justificarea depunerii cererii (indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului)	Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în scopul eficientizării mecanismului de cooperare intersectorială, reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 – instrument de bază pentru transpunerea în practică a Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. În speță, proiectul vizează reglementarea unor mecanisme distincte de intervenție intersectorială, care să răspundă profilului copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor aflați în conflict cu legea.
4.	Lista autorităților și instituțiilor ale căror avizare este necesară	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Sănătății Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului Inspectoratul Național de Probațiune Administrația Națională a Penitenciarelor Centrul Național Anticorupție
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact	Ina Scaticailov, consultant principal, Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și

	ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	famiilor cu copii, tel.: 022 804450 <i>e-mail: ina.scaticailov@social.gov.md</i>
7.	Anexe (proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă cu documentele de însoțire)	Proiectul hotărârii Guvernului Nota informativă Tabelul comparativ
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	Alexandru Iacob, Secretar General